

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΚΩΣΤΑΣ ΛΕΙΒΑΔΑΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ Ν. ΧΑΝΙΩΝ

Εκεί που ο χρόνος σταμάτησε... στο χθες

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

Υπάρχουν κάποια μαγαζιά όπου ο χρόνος μοιάζει να έχει σταματήσει εδώ και δεκαετίες. Στο σημερινό μας αφιέρωμα διαβαίνουμε το κατώφλι παλιών καταστημάτων σε κάθε άκρη του Νομού Χανίων και μπαίνουμε στο κλίμα μιας άλλης εποχής. Ακούμε τις αφηγήσεις των ανθρώπων που πέρασαν τη ζωή τους μέσα σε αυτούς τους χώρους και ταξιδεύουμε σε εποχές που τα χωριά έσφυζαν από ζωή, οι άνθρωποι δημιουργούσαν με άφθονο μεράκι και οι στέγες, ενίοτε, ήταν από χώμα...

Φανταστικό μουσείο

No.495

Ντούτσιο ντι Μπουονινσέγια (Duccio di Buoninsegna), "Ο Χριστός και η Σαμαρείτισσα", 1310, Μαδρίτη, Μουσείο Thyssen-Bornemisza.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Την ώρα εκείνη έρχεται μια γυναίκα από τη Σαμαρεία για να αντλήσει νερό. Της λέει τότε ο Ιησούς: Δώσε μου να πιω. (Οι μαθητές του, στο μεταξύ, είχαν πάει στην πόλη για ν' αγοράσουν τρόφιμα). Η γυναίκα του αποκρίνεται: Πώς γίνεται, εσύ που είσαι Ιουδαίος, να ζητάς να πιεις νερό από μένα που είμαι Σαμαρείτισσα; (γιατί δε σχετίζονται οι Ιουδαίοι με τους Σαμαρείτες.) Ο Ιησούς της αποκρίθηκε: Αν ήξερες τη δωρεά του Θεού, και ποιος είναι αυτός που σου λέει: Δώσε μου να πιω, εσύ θα ζητούσες απ' αυτόν και θα σου έδινε νερό ζωντανό. Του λέει η γυναίκα: Κύριε, ούτε καν κουβά δεν έχεις και το πηγάδι είναι βαθύ, από πού, λοιπόν, έχεις το ζωντανό νερό; Μήπως εσύ είσαι ανώτερος από τον πατέρα μας τον Ιακώβ, που μας έδωσε το πηγάδι, αφού ήπιε απ' αυτό κι ο ίδιος και οι γιοι του και τα κοπάδια του; Ο Ιησούς της απάντησε: Όποιος πίνει από το νερό αυτό, θα ξαναδιψάσει. Μα όποιος πίνει από το νερό που θα του δώσω εγώ, αυτός όχι, δε θα διψάσει ποτέ. Απεναντίας, το νερό που θα του δώσω, θα γίνει μέσα του μια πηγή που θ' αναβλύζει νερό ζωής αιώνιας. Του λέει η γυναίκα: Κύριε, δώσε μου το νερό αυτό για να μη διψάω κι ούτε να έρχομαι εδώ για να αντλώ. Της λέει ο Ιησούς: Πήγαινε φώναξε τον άντρα σου κι έλα εδώ. Αποκρίθηκε εκείνη: Δεν έχω άντρα. Τότε ο Ιησούς της είπε: Καλά είπες πως δεν έχεις άντρα, γιατί πήρες πέντε άντρες, κι αυτός που έχεις τώρα δεν είναι άντρας σου. Σε τούτο είπες την αλήθεια. Του λέει η γυναίκα: Κύριε, βλέπω πως εσύ είσαι προφήτης. Οι προπάτορές μας λάτρεψαν

το Θεό στο βουνό αυτό, ενώ εσείς λέτε πως στα Ιεροσόλυμα είναι ο τόπος όπου πρέπει να τον λατρεύουν. Της λέει ο Ιησούς: Γυναίκα, πίστεψέ με, ότι έρχεται ο καιρός, που δε θα λατρεύετε τον Πατέρα ούτε στο βουνό αυτό ούτε στα Ιεροσόλυμα. Εσείς λατρεύετε εκείνο που δε γνωρίζετε, ενώ εμείς λατρεύουμε εκείνο που γνωρίζουμε, γιατί η σωτηρία από τους Ιουδαίους είναι προκαθορισμένο να έρθει. Έρχεται, όμως, ο καιρός, από τώρα κιόλας, κατά τον οποίο οι αληθινοί λατρευτές θα λατρεύουν το Θεό πνευματικά και αληθινά. Κι ασφαλώς έτσι τους θέλει ο Πατέρας εκείνους που τον λατρεύουν. Ο Θεός είναι πνεύμα κι εκείνοι που τον λατρεύουν, πρέπει να τον λατρεύουν πνευματικά και αληθινά. Του λέει η γυναίκα: Ξέρω ότι πρόκειται να έρθει ο Μεσσίας, που ονομάζεται Χριστός. Όταν έρθει εκείνος, θα μας τα φανερώσει όλα. Της λέει ο Ιησούς: Εγώ είμαι, που σου μιλάω. Την ώρα που το έλεγε αυτό ήρθαν οι μαθητές του κι απόρησαν που συνομιλούσε με γυναίκα. Μα κανένας δεν τον ρώτησε: Τι συζητάς; ή Γιατί συνομιλείς μαζί της;» (Ιωάννης, Κεφ. 4.7-27).

Η απεικονιζόμενη σκηνή εικονογραφεί το βιβλικό επεισόδιο της συνάντησης του Χριστού με τη Σαμαρείτισσα, όπως μας παραδίδεται στο Ευαγγέλιο του Ιωάννη. Εν είδει σκηνικής οικονομίας ο ζωγράφος συνθέτει σε μία παράσταση τις δύο σε χρονική αλληλουχία εξιστορούμενες σκηνές, τη συνομιλία των δύο και τον ερχομό των Μαθητών από την πόλη.

(συνεχίζεται)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

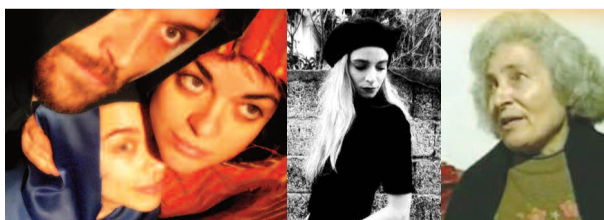
σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 6 ~ Εκεί που ο χρόνος σταμάτησε στο... χθες

σελ. 7 ~ Συνέντευξη με τον Κώστα Λειβαδά - Σερφαρίσματα

σελ. 8 - 9 ~ Πολιτισμός

σελ. 10 ~ Παιδότοπος

σελ. 11 ~ Αφορμή - Βιβλία

σελ. 12 ~ Υγεία & Βότανα

γιορτάζουν

11/1

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ

12/1

ΤΑΤΙΑΝΗ

13/1

ΕΡΜΥΛΟΣ

14/1

NINA

Εβδομαδιαίο ένθετο της εφημερίδας "Χανιώτικα νέα"

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης ΓαρεδάκηςΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια Κουμλί

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάνα Μαρουλοσπίρακη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσάκας
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος Κοσμάδης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκιαδάκης

διαδρομές

Μία ξεχωριστή μνεία για το Μουσείο Τυπογραφίας έγινε το περασμένο Σαββατοκύριακο. Ξεχωριστή, γιατί έγινε από έναν άνθρωπο ξεχωριστό. Ο λόγος για τον σπουδαίο Έλληνα πανεπιστημιακό, κριτικό τέχνης, συγγραφέα και ιστορικό Κώστα Γεωργουσόπουλο. Κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στα Χανιά ο κ. Γεωργουσόπουλος ξεναγήθηκε στο Μουσείο Τυπογραφίας και δήλωσε εντυπωσιασμένος. Δήλωση ουσίας καθώς η μοναδικότητα αυτής της εμπειρίας αποτυπώθηκε στο άρθρο του στην εφημερίδα "Τα Νέα" Αθηνών στην έκδοση του Σαββατοκύριακου 2 - 3 Ιανουαρίου. Για «σωσίβια μνήμη» γράφει ο Κώστας Γεωργουσόπουλος και τιμά το Μουσείο με τη μοναδική του πένα. Το άρθρο του αναδημοσιεύουμε σήμερα με θερμές ευχαριστίες προς το πρόσωπό του.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Η γενιά μου γνώρισε τις εφημερίδες και τα παιδικά μας περιοδικά που "μύριζαν" τυπογραφικό μελάνι και όταν ήταν φρέσκο το έντυπο, άφηναν και λίγο μελάνι στα δάχτυλα όταν το ξεφύλλιζες· δεν μας δημιουργούν μόνο νοσταλγία, αλλά κι ευγνωμοσύνη.

την επαρχιακή πόλη όπου γεννήθηκα και έζησα έως το τέλος της εφηβείας μου οφείλω πολλές από τις γνώσεις για επαγγέλματα που σήμερα πια έχουν για πάντα χαθεί. Επειδή ζούσαμε σε μια σφύζουσα από τέτοιες εγκαταστάσεις γειτονιά και επειδή έλειπαν τότε από την ειοποτεία μας παιδικά και εφηβικά παιχνίδια και απασχολήσεις και επειδή ήμουν ένα πολύ ιδιότυπο σε κυνήγι εντυπώσεων παιδί, συχνά, πολύ συχνά, θρονιάζομουν δίπλα σε μαστόρους την ώρα της δουλειάς. Είχε βέβαια προηγήσει στα πρώτα συνειδητά μου χρόνια στην πατρίδα της γιαγιάς μέσα στην Κατοχή η συσσώρευση εμπειρικών γνώσεων, αφού σε ένα σπίτι με αγροτικές τελετές στον τρύγο, στο θημώνισμα, στο μάζεμα της ελιάς, στο παπιτήρι, στο κάπνισμα του μελισσιού και στο τάισμα του μεταξοσκώληκα, στη σφαγή του χοίρου, του πάστωμα του κρέατος και στο γέμισμα των λουκανίκων, στη γέννα των κουνελιών, στο σούβλισμα του αρνιού και ιδιαίτερα στο γνέσιμο του μαλλιού μετά την κουρά των προβάτων και στη μεγάλη τελετή παρακολουθώντας τη μάνα μου και τις αδελφές της να φτιάχνουν πράσινο σαπούνη και να το καλουπώνουν στην αυλή. Ηξερα να μετρώ με το γράδο της ελιάς στη μεγάλη κάδη (έτσι θηλυκή τον γνώρισα τον κάδο) και ηδονιζόμουν να ακούω το βράσιμο του μούστου που ωρίμαζε στο βαρέλι.

Στη μικρή μου πόλη αργότερα ερωτεύτηκα την τυπογραφία. Σε μια κεντρική, αλλά στενή οδό, κοντά στο άγαλμα του Αθανασίου Διάκου, ήταν εγκατεστημένα τα γραφεία και συνάμα το τυπογραφείο της εφημερίδας "Λαμιακός Τύπος". Ισόγειο και με μια τζαμαρία που έδινε φως στο εσωτερικό όπου βρίσκονταν οι μηχανές και οι κάσες με τα στοιχεία. Εχω περάσει ώρες μετά το σχολασμα του σχολείου έξω από την τζαμαρία να παρακολουθώ με έκπληκτο μάτι την τελετουργία, ώσπου με λυπήθηκε ο διευθυντής της εφημερίδας, αρχιτυπογράφος και τυπογράφος και μια χειμωνιάτικη μέρα με χαλάει με έμπασαν μέσα, όπου στο βάθος έκαιγε στο φουλ μια τεράστια ξυλόσομπα. Και έκτοτε έγινα μόνιμος φιλοξενούμενος.

Όρες έβλεπα να συγκροτείται μια σελίδα στο ασάλινο πλαίσιο ψηφίδα - ψηφίδα, τότε που η κάσα είχε "φωλιά" για το η με δασεία, με ψιλή, με οξεία, βαρεία, περισπωμένη, οξεία δασεία, οξεία ψιλή, ψιλή περισπωμένη, δασεία περισπωμένη κι όλα αυτά σε ξεχωριστά κουτάκια για τα πεζά, αλλά το ίδιο για τα κεφαλαία. Ο ειδικευμένος εκείνος τυπογράφος ενορχηστροτής με ένα τοπιμπίδακι τσίμπηγε από τη "φωλιά" το γράμμα, το έβαζε στην πλάκα την τυπογραφική και γράμμα - γράμμα, φράση - φράση, παράγραφο - παράγραφο συγκροτούσε το κείμενο. Κι όταν γέμιζε η πλάκα, με έναν μελανωμένο κύλινδρο μελάνωνε την πλάκα και την τοποθετούσε στο πιεστήριο. Κι ύστερα τυπωνόταν μια πρώτη σελίδα βρεγμένη κι ύστερα γινόταν η διόρθωση "ημάρτημένων" και δεύτερη δοκιμή ώσπου ο αρ-

Σωσίβια μνήμης

Βιβλιοδρόμιο
ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 2 & 3 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016

8 ιδέες

Η γενιά μου γνώρισε τις εφημερίδες και τα παιδικά μας περιοδικά που «μύριζαν» τυπογραφικό μελάνι και όταν ήταν φρέσκο το έντυπο άφηναν και λίγο μελάνι στα δάχτυλα όταν το ξεφύλλιζες· δεν μας δημιουργούν μόνο νοσταλγία, αλλά κι ευγνωμοσύνη.

Σωσίβια μνήμης

Ο Κώστας Γεωργουσόπουλος

Επιθυμία της εφημερίδας, αρχιτυπογράφος και τυπογράφος και μια χειμωνιάτικη μέρα με χαλάει με έμπασαν μέσα, όπου στο βάθος έκαιγε στο φουλ μια τεράστια ξυλόσομπα. Και έκτοτε έγινα μόνιμος φιλοξενούμενος.

Όρες έβλεπα να συγκροτείται μια σελίδα στο ασάλινο πλαίσιο ψηφίδα - ψηφίδα, τότε που η κάσα είχε "φωλιά" για το η με δασεία, με ψιλή, με οξεία, βαρεία, περισπωμένη, οξεία δασεία, οξεία ψιλή, ψιλή περισπωμένη, δασεία περισπωμένη κι όλα αυτά σε ξεχωριστά κουτάκια για τα πεζά, αλλά το ίδιο για τα κεφαλαία. Ο ειδικευμένος εκείνος τυπογράφος ενορχηστροτής με ένα τοπιμπίδακι τσίμπηγε από τη "φωλιά" το γράμμα, το έβαζε στην πλάκα την τυπογραφική και γράμμα - γράμμα, φράση - φράση, παράγραφο - παράγραφο συγκροτούσε το κείμενο. Κι όταν γέμιζε η πλάκα, με έναν μελανωμένο κύλινδρο μελάνωνε την πλάκα και την τοποθετούσε στο πιεστήριο. Κι ύστερα τυπωνόταν μια πρώτη σελίδα βρεγμένη κι ύστερα γινόταν η διόρθωση "ημάρτημένων" και δεύτερη δοκιμή ώσπου ο αρ-

Ο Γιάννης Γαρεδάκης με τη σύζυγό του Ελένη αφιέρωσαν χρήμα, μεράκι, γνώση και «τρέλα» για την ιδέα του Μουσείου Τυπογραφίας στα Χανιά και τον πλήρη και εξαντλητικό εμπλουτισμό του με εκθέματα

Το Μουσείο Τυπογραφίας είναι θυγατρική προέκταση της εφημερίδας «Χανιώτικα Νέα» που διακρίνει ο Γιάννης Γαρεδάκης. Μαζί με τη σύζυγό του Ελένη αφιέρωσαν χρήμα, μεράκι, γνώση και «τρέλα» για την ιδέα του Μουσείου Τυπογραφίας στα Χανιά και τον πλήρη και εξαντλητικό εμπλουτισμό του με εκθέματα.

Το Μουσείο Τυπογραφίας είναι θυγατρική προέκταση της εφημερίδας «Χανιώτικα Νέα» που διακρίνει ο Γιάννης Γαρεδάκης. Μαζί με τη σύζυγό του Ελένη αφιέρωσαν χρήμα, μεράκι, γνώση και «τρέλα» για την ιδέα του Μουσείου Τυπογραφίας στα Χανιά και τον πλήρη και εξαντλητικό εμπλουτισμό του με εκθέματα.

Ο Κώστας Γεωργουσόπουλος.

Ο Γιάννης Γαρεδάκης με τη σύζυγό του Ελένη αφιέρωσαν χρήμα, μεράκι, γνώση και "τρέλα", για την ιδέα του Μουσείου Τυπογραφίας στα Χανιά και τον πλήρη και εξαντλητικό εμπλουτισμό του με εκθέματα

χτυπογράφος διάτασσε το "τυπωθήτω". Ευτύχησα σε ηλικία 12 χρόνων στην ίδια αυτή εφημερίδα και στην αντίπαλό της "Λαμιακός Αγών" να δω τυπωμένα τα πρώτα μου κείμενα, κυρίως στις εθνικές και στις χριστιανικές γιορτές.

Όλες αυτές οι μνήμες είναι βαθιά χαραγμένες στη μνήμη και ολοκληρωτικά σεβαστικές γι' αυτήν την επική διαδικασία που από την εποχή του Γουτεμβέργιου έκανε τη γνώση λαϊκή, προστιθέτο στα μεγάλα πλήθη που έως τότε ήταν αποκλεισμένα από την απόλαυση της ανάγνωσης, αφού η γνώση κυκλοφορούσε σε χειρόγραφα που μόνο οι πλούσιοι διέθεταν και μόνο στα παλάτια και στα σαλόνια διαβάζονταν ή απαγγέλλονταν.

Πρόσφατα επισκέφθηκα την Κρήτη και είχα την ανεκλόγητη εμπειρία σε πρώτους να πληροφορηθώ και ύστερα να απολαύσω μια ελληνική, μια σχεδόν μοναδική προσφορά, πιστεύω σε βαλκανικό επίπεδο. Το Μουσείο Τυπογραφίας στα Χανιά! Όπως όλα τα σπουδαία πράγματα σ' αυτόν τον τόπο είναι έμπνευση και πρωτοβουλία και πράξη ενός «σαλού». Μόνο ένας μανικός, εραστής της ανθρώπινης πολιτιστικής ιστορίας θα μπορούσε χωρίς ούτε μια δεκάρα από τον δημόσιο κορβανά να στήσει ένα τέτοιο μνημείο των εργαλείων της μόρφωσης.

Το Μουσείο Τυπογραφίας είναι θυγατρική προ-

έκταση της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα" που διευθύνει ο Γιάννης Γαρεδάκης. Μαζί με τη σύζυγό του Ελένη αφιέρωσαν χρήμα, μεράκι, γνώση και "τρέλα" για την ιδέα του Μουσείου και τον πλήρη και εξαντλητικό εμπλουτισμό του με εκθέματα. Το Μουσείο είναι στεγασμένο σ' ένα παλιό, ανακαινισμένο βιομηχανικό κτήριο στην εγκαταλειμμένη σήμερα περιοχή που χαρακτηρίζεται Βιοτεχνικό Πάρκο. Το Μουσείο εγκαταστάθηκε το 2005 και το 2015 γιορτάσσε τα 10 χρόνια λειτουργίας. Ενα δαιμόνιο κορίτσι το διευθύνει και οργανώνει τον τρόπο επισκέψεων, κυρίως με ξεναγήσεις ξένων και σχολείων -όχι μόνο της Κρήτης- η ΕλΙΑ Κουμή. Είναι να απορεί κανείς με πόσες θυσίες και πόσο χρήμα έχει τεκμηριωθεί αυτός ο εξαίσιος χώρος. Ο ιδρυτής του κατόρθωσε να συγκροτήσει εν πρώτοις ένα επιτελείο που έκαναν έναν χώρο - ερείπιο βιοτεχνίας, σύγχρονο εκθεσιακό λειτουργικό πολιτιστικό κέντρο.

Στο στήσιμο βοήθησαν, δεδομένου ότι περιλαμβάνει και εξειδικευμένη βιβλιοθήκη, ο υπεύθυνος Αρχείου της εφημερίδας Μιχάλης Γρηγοράκης, η αρχιτέκτονας Κούλα Καμπάνη, ο παλαιάμαχος Ολλανδός τυπογράφος Cornelius Schenk, η γραφίστα Ελένη Σταυρίδη και βέβαια η μουσειολόγος Μυρτώ Κομπομιάκη.

Το κτήριο έχει διαμορφωθεί σε επάλληλα επίπεδα στα οποία ο επισκέπτης μπορεί να παρακο-

λουθήσει την εξέλιξη των τυπογραφικών μηχανών, των πιεστηρίων και των μηχανών και εργαλείων βιβλιοδεσίας με εκθέματα που σε αφήνουν έκθαμβο πώς μόρεσαν να φθάσουν στα Χανιά μόνο με το ιδιωτικό μεράκι. Πού να σταματήσει το μάτι; Στο μαντεμένο τυπογραφικό πιεστήριο μοντέλο Χάγκκαρ Κράουσε (1835) από τη Γερμανία; Στη λινοτυπική μηχανή των αρχών του 20ού αιώνα από τις ΗΠΑ; Στο αυτόματο τυπογραφικό πιεστήριο μοντέλο Χάιντελμπεργκ από το 1920; Το συνθετήριο με ανάγλυφα τυπογραφικά στοιχεία; Στα "αρχαία" χειροκίνητα πιεστήρια; Στο επίπεδο της γραφής και των τυπογραφικών μηχανών; Στο άλλο επίπεδο πιεστήριο, αυτόματο αυτό, κατασκευής Αλμπερτ Φράνκενταλ (Γερμανία);

Η ιστορία αυτών των μηχανών που με τα χρόνια βελτιώνονται ποιοτικά και ποσοτικά για να διαδώσουν μέσω του Τύπου τη γνώση σε όσο δυνατόν ευρύτερα λαϊκά στρώματα σε εκπλησσει και σε συγκινεί.

Αλλά οι δαιμόνιοι ρέκτες ιδρυτές του Μουσείου, το ζεύγος Γαρεδάκη, εκτός από την εξαντλητική βιβλιοθήκη, έχουν και ένα λαμπρό αφιέρωμα στην ιστορία της γραφής και των τυπογραφικών τεχνών για να αποδοθούν γραφές πέραν του φονικικού αλφαβήτου (κινεζική, ιαπωνική, ινδική, ολαβική, γεωργιανή, εβραϊκή, παλαιογερμανική γραφή)!

Το θαυμαστό αυτό Μουσείο διαθέτει και δεκάδες παλαιότερες εκδόσεις, δηλαδή τις πρώτες τυπωμένες σελίδες από τη νέα εφεύρεση της Αγίας Γραφής, των Αρχαίων Ελλήνων και Λατίνων Κλασικών και βέβαια τα εργαλεία για τη λιθογραφία, την ξυλογραφία και το offset.

Τι μνήμες αναβίωσε ακόμη και στην αφή και στην όσφρηση μου αυτό το μουσειακό δώρημα!

Η γενιά μου που γνώρισε τις εφημερίδες και τα παιδικά μας περιοδικά που μύριζαν τυπογραφικό μελάνι και όταν ήταν φρέσκο το έντυπο άφηνε και λίγο μελάνι στα δάχτυλα όταν το ξεφύλλιζες, δεν μας δημιουργούν μόνο νοσταλγία, αλλά ευγνωμοσύνη γιατί το έντυπο ήταν για τη γενιά μας τουλάχιστον σχεδία βίου και σωσίβιο.

Ελπίζω οι μαθητές που επισκέπτονται με οργανωμένη ξεναγήση το Μουσείο Τυπογραφίας των Γαρεδάκηδων να μπορούν να συνειδητοποιούν από ποια μονοπάτια και με ποιες άμαξες ο ανθρώπινος πολιτισμός έφθασε να βουλιάζει στα ηλεκτρονικά σημερινά μέσα.

Όπως έλεγε ο Τ.Σ. Ελιοτ: «Είχαμε τη σοφία και τη χάρσα στις γνώσεις. Είχαμε τις γνώσεις και πνιγίκαμε στις πληροφορίες».

Διαφωνώ με τον Πλάτωνα: «Η γραφή καταργεί τη μνήμη!» Όχι, χωρίς τη γραφή και την τυπογραφία ο Πλάτων θα ήταν 2.500 χρόνια νεκρός!

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ Ν. ΧΑΝΙΩΝ

Εκεί που ο χρόνος σταματάει... στο χθες

ΜΑΝΩΛΗΣ
ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
markantonakis@haniotika-nea.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ
konstasgeorge@gmail.com

Σαν να μην πέρασε μια μέρα. Ξαναζεις το παρελθόν ή μάλλον καλύτερα βλέπεις το παλιό να επιστρέφει στο... σήμερα. Καταστήματα της πόλης και του χωριού, καφεενεία, υποδηματοποιεία, παντοπωλεία που ο χρόνος δεν άγγιξε! Οι δεκαετίες πέρασαν αλλά ο εκσυγχρονισμός δεν... ακούμπησε τις πάντα φιλόξενες αυτές γωνιές που όσο και αν παραμένουν ίδιες, έχουν ωστόσο πάντα κάτι το ιδιαίτερο και μοναδικό. Επισκεπτόμενοι κάποια από αυτά τα μαγαζιά σε όλο τον Νομό Χανίων, κάναμε και εμείς το δικό μας ταξίδι στο παρελθόν.

Η μυρωδιά του βερνικιού, της κόλλας και του δέρματος σου "γαργαλεί" τη μύτη μπαίνοντας στο κατάστημα υποδημάτων "Κουρτάκης" στο κέντρο του Καστελιού στην Κίσαμο. Μέσα σε αυτό, κυριολεκτικά εκατοντάδες κούτες παπουτσιών για παιδιά, άντρες, γυναίκες, πάνω σε ράφια... άλλης εποχής, και μπροστά μια βιτρίνα βγαλμένη από ελληνική ταινία της δεκαετίας του '60. Μια εικόνα συνηθισμένη εδώ και 56 χρόνια για τους Κισαμίτες. Πίσω από ένα πάγκο ένας άντρας, ο Γιώργος Κουρτάκης εδώ και δεκαετίες επισκευάζει και πουλάει παπούτσια κάθε είδους.

«Έκαμα το μαγαζί το 1959. Αρχικά απέναντι από το σημείο που βρίσκεται σήμερα, από το 1960 μέχρι και σήμερα είμαι εδώ που κάθομαι. Δεν έχω μετακινηθεί ούτε ρούπι» λέει με εύθυμη διάθεση ο κ. Γιώργος. Παρότι έχει βγει σε σύνταξη εδώ και μια δεκαετία και το κατάστημα λειτουργεί στο όνομα του εγγονού του, ο ίδιος δίνει καθημερινά το "παρών" καθώς «έτσι περνάει η ώρα μου». Να βάλει κόλλα όπου χρειάζεται, να φτιάξει σόλες, να βερνικώσει άρβυλα. Μια εργασία που ξέρει καλά γιατί την κάνει χρόνια.

Τον ρωτάμε για το μαγαζί που οι πιο παλιόι το θυμούνται σήμερα, όπως ακριβώς ήταν και όταν... άνοιξε πριν από 56 χρόνια. «Ε! κάτι έχει αλλάξει, το

είχα πιο σουλουπωμένο τότε το μαγαζί! Μέχρι και το 1975 ήταν δύσκολο να κάνεις ανακαινίσεις, δεν υπήρχαν χρήματα. Μετά πήγαινε καλά, είχε κίνηση για μια 20ετία δεν είχες λόγο να αλλάξεις κάτι, γιατί δούλευες. Έπειτα ήλθαν άλλα προβλήματα, πιο προσωπικά και το κατάστημα έμεινε ως είχε».

ΔΥΟ ΔΕΞΙΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Αγαπητός στους Κισαμίτες ο κ. Κουρτάκης, δεν είναι υπερβολή να πει κάποιος ότι δεν υπήρχε άνθρωπος στην περιοχή για χρόνια που να μην έχει βάλει παπούτσι απ' αυτόν. Και όχι μόνο στην περιοχή... «Ερχεται ένας χωριανός και μου λέει ότι ήθελε να στείλει ένα ζευγάρι παπούτσια στον γιο του στην Αμερική. "Δώσε μου τα σχέδιά σου να διαλέξω γιατί ο γιος είναι λεπτολόγος" μου λέει. Εβλεπε λοιπόν τα παπούτσια, έπαιρνε το ένα, κοιτούσε το άλλο. Κάποια στιγμή παίρνει ένα ζευγάρι

και μου λέει "αυτά θα αγοράσω". Ομως ήταν και τα δύο δεξιά και δεν το προσέξαμε. Τα βάλουμε σε μια κούτα, τα έστειλε στην Αμερική. Ερχεται μετά από καμπόσες μέρες: «Είντα μού 'καμες» μου λέει «έστειλα δύο παπούτσια δεξιά στο γιο και τώρα μου τα στέλνει πίσω». «Μισή ευθύνη δική μου, μισή δική σου» του απαντώ. Βρήκαμε λοιπόν το αριστερό του ζευγαριού που ήθελε και τα ξαναστείλαμε στην Αμερική. Τα μεταφορικά πρέπει να του κόστισαν άλλο

τόσο από την αγορά των παπουτσιών» θυμάται ο κ. Κουρτάκης.

Ο συνομιλητής μας -όπως ξέρουμε πολλές φορές έχει δώσει δεκάδες ζευγάρια παπούτσια σε άπορες οικογένειες και σε Ιδρύματα. Ειδικά την περίοδο της κρίσης. Για αυτά όμως δεν θέλει να αναφερθεί. Ανθρωπος σεμνός και ταπεινός, αφήνει να μιλήσουν τα έργα του και όχι ο ίδιος για τον εαυτό του.

Μια ζωή με βερνίκια, κόλλες και δέρματα ο Γ. Κουρτάκης στο Καστέλι Κίσαμου.

Όσοι θυμούνται το κατάστημα από το 1959 μέχρι και σήμερα, διαπιστώνουν ότι... πολύ λίγα πράγματα έχουν αλλάξει.

Καφενείο, παντοπωλείο και κουρείο...τα έχει όλα ο μικρός χώρος στη Βάθη-Κούνει Κισάμου.

Καφενείο, παντοπωλείο αλλά και κουρείο είναι το μαγαζί του Αναστάσιου Γεωργιλιά στο χωριό Βάθη στο Ιναχωριό Κισάμου. Από μικρός βοηθούσε στο καφενείο του πατέρα του, ενώ στη συνέχεια άνοιξε το δικό του.

«Τη δεκαετία του 1980 το χωριό είχε 400 άτομα κατοίκους. Το καφενείο το ανοίγαμε το πρωί και δεν έκλεινε καθόλου, μέρα-νύχτα. Υπήρχαν μέρες που είχαμε ξεχάσει πότε πήγαμε τελευταία φορά για ύπνο. Είχε πάρα πολλή δουλειά. Ωραίες στιγμές τότε, πολλές παρές, φωνές, κόσμος ερχόταν και από τα γύρω χωριά. Τότε επιτρεπόταν το κάπνισμα και όταν γέμιζε το καφενείο θύμιζε καμίνι από τους καπνούς των τσιγάρων. Τα καλά χρόνια δυστυχώς πέρασαν και αυτή τη στιγμή το χωριό από αντρικό πληθυσμό έχει μόνο 4 άνδρες. Σκέψου ότι σε μια ολόκληρη γειτονιά μένω εγώ και η γυναίκα μου και κανείς άλλος, ενώ σε μια άλλη, μένει μόνο μια γυναίκα, γιατί όπως στα περισσότερα χωριά, ο κόσμος έφυγε για μια καλύτερη ζωή στην πόλη. Ετσι τα τελευταία χρόνια, το καφενείο το ανοίγω μόνο από το απόγευμα και μετά, όχι γιατί έχω δουλειά, αφού κανείς δεν έρχεται, αλλά δεν μπορώ να κάθο-

μαι στο σπίτι. Από μικρό παιδί εργαζόμουν αρχικά, στο καφενείο που είχε ο πατέρας μου, εδώ πιο πάνω και μετά συνέχισα με το δικό μου, που άνοιξα εδώ στη πλατεία της Βάθης. Η δύναμη της συνήθειας βλέπεις δεν με αφήνει και δεν μου "πάει" να το έχω κλειστό». Ρωτήσαμε τον κ. Γεωργιλιά να μας πει κάποια ιστορία από τα παλιά χρόνια, αλλά όπως μας απάντησε «ιστορίες πολλές, αλλά δεν θυμάμαι τίποτα πια, γιατί -να το γράψεις

αυτό- λόγω ηλικίας το μυαλό πάει... εξορία». Από το καφενείο, ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες έχουν περάσει πολλοί ξένοι, που είχαν προορισμό το Λαφονήσι. Ετσι δημιουργήθηκαν γνωριμίες αλλά και φιλίες που όπως υπογράμμισε ο κ. Γεωργιλιάς «δεν θα το πιστέψεις, έχω μια μεγάλη καρτόκουτα που εδώ και είκοσι χρόνια, γεμίζει από γράμματα, κάρτες και φωτογραφίες από ξένους που γνωριστήκαμε εδώ στο καφενείο. Πριν λίγες μέρες, ακόμα, έλαβα μια ευχετήρια κάρτα και δύο φωτογραφίες που είχαμε βγάλει με τουρίστες από την Φινλανδία που είχαν έρθει για διακοπές».

Ο Α. Γεωργιλιάς.

Κάθε πρωί, χρόνια τώρα, ασχολείται με γεωργικές και κτηνοτροφικές εργασίες και στη συνέχεια ανοίγει το καφενείο, που διατηρεί στ' Ασκύφου ο Νεκτάριος Τσιτσιρίδης, «Αυτό το μαγαζί είναι από τη δεκαετία του 1970, το είχε ένας θείος μου και στη συνέχεια το ανέλαβα εγώ μαζί μ' ένα ξάδελφό μου. Το καφενείο είναι όπως τα πρώτα χρόνια που πρωτοάνοιξε. Δεν έχουμε κάνει αλλαγές, γιατί πιστεύω ότι κάποια πράγματα δεν πρέπει να τα "πειράζει" ο χρόνος. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων ακόμα και στις ημέρες μας τους αρέσει να πηγαίνουν σε μαγαζιά που έχουν μείνει

αναλοίωτα στο πέρασμα στο χρόνο. Είναι η παράδοσή μας, και αυτή προσπαθούμε να κρατήσουμε στο μαγαζί μας. Να σου πω ότι σχεδόν όλοι που έχουν

περάσει όλα αυτά τα χρόνια, μας έχουν πει να το διατηρήσουμε όπως ακριβώς είναι». Εκτός από ένα κλασικό καφενείο, καθημερινά ο Νεκτάριος ετοιμάζει και παραδοσιακά κρητικά φαγητά και μεζέδες, ενώ όπως σημείωσε «όλα τα προϊόντα καθώς και τα κρέατα είναι δικής μας προέλευσης. Δεν φτιάχνουμε πολλά μαγειρευτά αλλά μόνο, κάποιες ιδιαίτερες παραδοσιακές γεύσεις, με αγνά υλικά και τρόπο ψήματος, όπως ακριβώς τα φτιάχνανε οι γονείς μας και οι παππούδες μας».

Ο Ν. Τσιτσιρίδης.

Το καφενείο στην πλατεία του χωριού Καρές στον Αποκόρωνα σύμφωνα με τον Δημήτρη Καλογριδάκη που εργάζεται σ' αυτό, είναι όπως μας είπε «περίπου 200 χρονών. Η μόνη αλλαγή όλα αυτά τα χρόνια ήταν αρχικά να τοποθετηθούν κεραμίδια στην οροφή του και στη συνέχεια ελενίτ, αντικαθιστώντας έτσι την οροφή που είχε από χώμα. Το καφενείο το ανοίγω μόνο κάθε απόγευμα, για να εξυπηρετήσω τρία με τέσσερα άτομα που έρχονται για να κάνουμε παρέα, να κουβεντιάσουμε, να παίξουμε

καμιά πρέφα και να πιούμε καμιά τσικουδιά. Όλα αυτά μέχρι τις 8μ.μ. και μετά τα φώτα σβήνουν. Δυνατότητα να είναι όλη ημέρα ανοικτό δεν υπάρχει, αφού δεν υπάρχει η κίνηση που χρειάζεται».

Να σημειώσουμε ότι στην πλατεία, απέναντι από το καφενείο, υπάρχει ένας πλάτανος του οποίου ο κορμός του στη βάση (πριν ασφαλωθεί η πλατεία) είχε ένα άνοιγμα με διάμετρο 3 μέτρα. Τον πλάτανο αυτό συνοδεύει μια ιστορία που μας την διηγήθηκε ο κ. Καλογριδάκης λέγοντας ότι «επί τουρκοκρατίας χρησιμοποιείτο ως καφενείο, ενώ μέσα στον πλάτανο γίνονταν οι επαναστατικές συνελεύσεις των Αποκορωνιωτών».

«Το συγκεκριμένο καφενείο έχει ηλικία 200 ετών» δηλώνει ο Δ. Καλογριδάκης.

«Υπάρχουν ακόμα γυναίκες που αγοράζουν μαλλί για να πλέξουν, παρότι η κίνηση έχει πέσει πάρα πολύ σε σύγκριση με παλιότερα» δηλώνει ο Κ. Ρεξάκης.

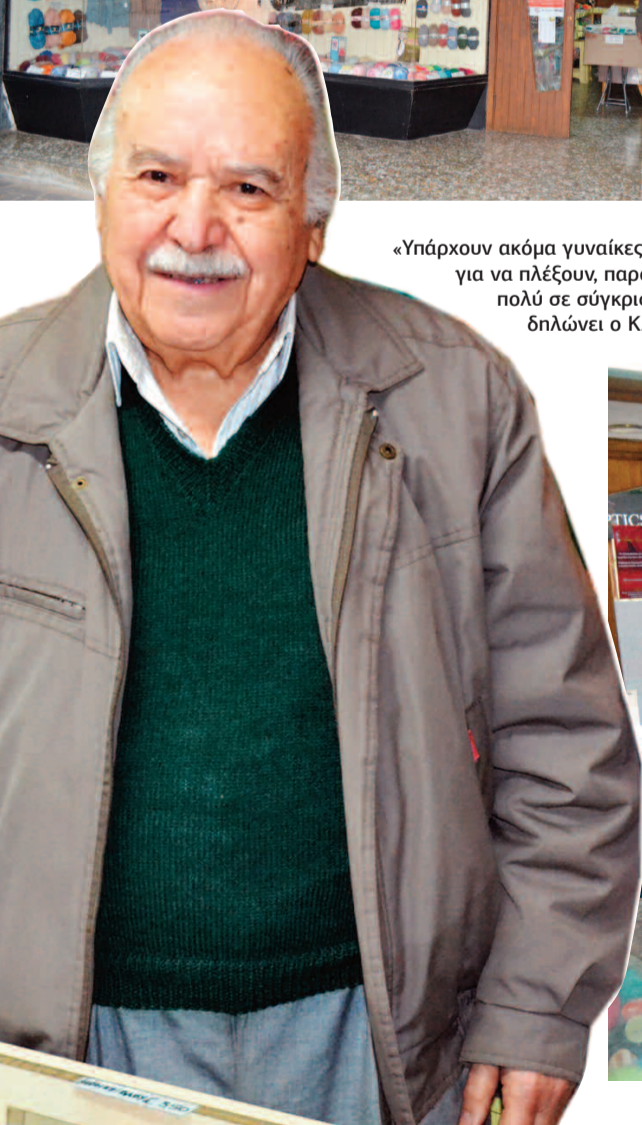
Ένα από τα παλιότερα καταστήματα με είδη μαλλιού και πλεξιματος στο κέντρο των Χανίων, είναι αυτό του Κώστα Ρεξάκη, που πρωτολειτούργησε το 1957 στην οδό Ποτιέ και στη συνέχεια, την 1η Ιανουαρίου του

1960 στη Χρ. Επισκόπου, όπου λειτουργεί μέχρι και σήμερα, χωρίς να έχει αλλαχτεί απολύτως τίποτα, τόσο εξωτερικά (βιτρίνα) όσο και εσωτερικά (πάγκοι-ράφια).

«Η Ελλάδα είχε τα καλύτερα εργοστάσια κλωστούφαντουργίας της Ευρώπης, αλλά δυστυχώς κάποιοι φρόντισαν να τα διαλύσουν», μας είπε ο κ. Ρεξάκης ενώ τόνισε ότι «στο κατάστημά μου δούλευα αποκλειστικά ελληνικά μαλλιά, όλων των εταιριών. Δεν υπήρχε περίπτωση να μπει στο μαγαζί νοικοκυρά και να μη βρει αυτό που θέλει. Γι' αυτό όλα φροντίζει να έχω πάντα μεγάλη ποικιλία και απόθεμα εμπορευμάτων. Διατηρούσα δε τρεις ορόφους με μαλλιά».

Πριν μερικά χρόνια μου ζήτησαν από την Αγγλία να τους στείλω μαλλιά, ένα για όλα τα είδη, της εταιρείας "Περφίλ", προκειμένου να τα μελετήσουν και να τα αντιγράψουν».

Αν και το έτοιμο πλεκτό κυριάρχησε στη αγορά, όπως τόνισε ο κ. Ρεξάκης «υπάρχουν ακόμα γυναίκες που αγοράζουν μαλλί για να πλέξουν, παρότι η κίνηση έχει πέσει πάρα πολύ σε σύγκριση με παλιότερα», ενώ πρόσθεσε ότι «οι γυναίκες τα παλιά χρόνια έπλεκαν πολλά είδη, από κουβέρτες, πουλόβερ, γάντια, κασκόλ, γιατί τότε δεν υπήρχαν έτοιμα πλεκτά είδη. Την περισσότερη δουλειά την είχαμε τον μήνα Αύγουστο, διότι κάποιες μανάδες έφτιαχναν πολλά μάλλινα είδη και τα έστελναν στο εξωτερικό στα παιδιά τους που σπούδαζαν σε Βόρειες χώρες της Ευρώπης».

Περιοιπημένα και πολύ φροντισμένα διάφορα είδη μαλλιού μέσα στο κατάστημα του Κ. Ρεξάκη.

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Νόστιμο!

www.gourmed.gr

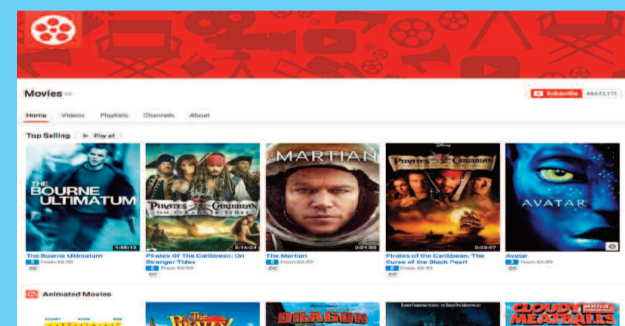
Συνταγές, προϊόντα, γαστρονομία, μυστικά, ταξίδια, αφιερώματα, βιβλία, όλα όσα θέλατε να έχετε συγκεντρωμένα και αφορούν τη μαγειρική σε έναν ιστότοπο, θα τα βρείτε εδώ. Και μην νομίζετε -λόγω του ονόματος- πως μόνο γκουρμεδιές παράξενες θα συναντήσετε στο site... Εδώ θα βρείτε πολλές πολλές εύκολες και γρήγορες συνταγές, συνταγές παραδοσιακές, προϊόντα και υλικά "παρεξηγημένα", μυστικά για να μην "βάζετε" κιλά, αλλά και για να σας πετυχαίνει πάντα ό,τι φτιάχνετε, ιδέες για χορταστικές σαλάτες, αφορμές για να αγαπήσετε τις σούπες, απλές λύσεις που θα σας βγάλουν ασπροπρόσωπες όταν έρχεται κόσμος στο σπίτι και δεν έχετε τίποτα έτοιμο και διάφορα ακόμα, που για τη νοικοκυρά -και όχι μόνο- θα φανούν σωτήρια. Βάλτε το στα αγαπημένα σας.

Λύνει απορίες

www.newscientist.com/topic/lastword

Γιατί βλέπουμε τον ήλιο κίτρινο; Γιατί κάποιες θάλασσες είναι πιο ζεστές από κάποιες άλλες; Από ποια απόσταση -αν σας χτυπήσει μπαλάκι στο πρόσωπο- θα νονέσετε περισσότερο; Αν σας βασανίζουν απορίες και ερωτήματα, παράξενα, περίεργα ή απλά και καθημερινά, κάντε κλικ εδώ. Το site δημιουργήθηκε και υποστηρίζεται από το πασίγνωστο περιοδικό New Scientist και στόχος του είναι να δίνει απαντήσεις σε ερωτήματα που θέτουν οι χρήστες τα οποία -με τον έναν ή τον άλλο τρόπο- έχουν να κάνουν με επιστήμη. Εδώ μπορείτε να ρωτήσετε ό,τι σας... βασανίζει ή απλά να περιηγηθείτε διαβάζοντας τις απορίες άλλων, και φυσικά, τις εξηγήσεις τους! Ένας ιστότοπος για όλα όσα θέλατε να ρωτήσετε, αλλά ποτέ δεν το αποφασίζατε...

Βιντεοκλάμπ με ένα κλικ

www.youtube.com/movies

Σας αρέσουν οι ταινίες αλλά βαριέστε να ξεκουνιέστε για να πάτε σινεμά; Θέλετε να δείτε κάποια ταινία αλλά δεν είστε και σίγουροι πως θα σας ξετρελάνει; Λατρεύετε ταινίες και τις θέλετε καταδικίες σας, ώστε να μπορείτε να τις βλέπετε όποτε το επιθυμείτε; Για σινεφίλ και όχι μόνο, αυτή η υπηρεσία "βιντεοκλάμπ" που προσφέρει το youtube είναι συναρπαστική. Με ελάχιστα χρήματα μπορείτε να νοικιάσετε ή (με περισσότερα) να αγοράσετε όποια ταινία θέλετε από μια μακρά λίστα και να την απολαύσετε με τους φίλους σας στην άνεση του σπιτιού σας. Η ενοίκιαση μιας ταινίας κοστίζει περί τα 2,5 ευρώ, ποσό πολύ χαμηλότερο από ένα εισιτήριο στον κινηματογράφο, ενώ η αγορά κοστίζει γύρω στα 8-10 ευρώ. Επίσης μπορείτε να επιλέξετε αν θέλετε να δείτε την ταινία σας σε HD, ή όχι. Ρίξτε του μια ματιά!

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΛΕΙΒΑΔΑΣ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

“Δεκαοκτώ χρόνια δρόμος”

ΜΑΡΙΑ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ
mariamystakidou@gmail.com

Ο μουσικός δρόμος που ξεκίνησε πριν 18 χρόνια από τα λατρεμένα του Χανιά και διέτρεξε ολόκληρη την Ελλάδα -και όχι μόνο- καταλήγει και πάλι στον τόπο απ' όπου ξεκίνησαν όλα. Ακολουθώντας τα μουσικά χνάρια 18 χρόνων, ο Κώστας Λειβαδάς, ο αγαπημένος μουσικοσυνθέτης & τραγουδοποιός θα βρισκεται την Τετάρτη 13 Ιανουαρίου στο μοναδικό στην Ελλάδα Μουσείο Τυπογραφίας, στο ΒΙΟΠΑ Χανίων, για την επίσημη παρουσίαση του νέου του cd με τίτλο, τι άλλο; “18 χρόνια δρόμος”.

αυτό που θα γίνει την Τετάρτη στο Μουσείο Τυπογραφίας είναι το “μοίρασμα” γλυκών αναμνήσεων 18 χρόνων, αλλά ταυτόχρονα και μια δυνατή υπόσχεση για επανεκκίνηση. Ειλικρινά, στους καιρούς που ζούμε, δεν έχουμε άλλο δρόμο από τη δημιουργικότητα”, λέει ο Κώστας Λειβαδάς λίγες ημέρες πριν από την παρουσίαση και το μεγάλο live.

Το ραντεβού που είχαμε δώσει πριν από περίπου ένα χρόνο, όταν είχατε επισκεφθεί πρώτη φορά το Μουσείο, βρήκε την ιδανική του ημερομηνία!

Το ραντεβού μας βρήκε την ευτυχέστερη συγκυρία! Η πρώτη παρουσίαση του “γενέθλιου” αυτού cd στα Χανιά, τον τόπο καταγωγής της μητέρας μου, γίνεται στο Μουσείο Τυπογραφίας, ένα μουσείο υπόδειγμα, πανευρωπαϊκού επιπέδου, που εκτός όλων των άλλων που έχει να προσφέρει στον πολιτισμό και τον τόπο, έχει αποδείξει πολλές φορές πως είναι ιδανικό και για καλλιτεχνικές δράσεις. Ο ιδανικότερος χώρος για μια μουσική βραδιά γιορτινή, γεμάτη ουσιαστικό μοίρασμα και ακρόαση αγαπημένων τραγουδιών. Και αν έχουμε κάτι να προσφέρουμε αυτόν τον καιρό, εμείς οι τραγουδοποιοί, είναι να δημιουργούμε βραδιές σε χώρους όπως αυτός, όπου τα μηνύματα των τραγουδιών μπορούν να επικοινωνήσουν με τον κόσμο.

Πώς ξεκίνησε η ιδέα να φτιάξεις αυτό το cd;

Ήταν μια ανάγκη που την τελευταία πενταετία γινόταν ολοένα και πιο επιτακτική. Φίλοι μου, ακροατές, ραδιοφωνικοί παραγωγοί, αλλά και απλός κόσμος που με γνώρισε μέσα από τη μουσική μου, μου έλεγαν ότι πρέπει κάποια στιγμή να συγκεντρωθούν σε μια έκδοση τα χαρακτηριστικότερα τραγούδια μου. Το 18 ήταν η ιδανική “ηλικία” για να συμβεί αυτό. Δυσκολευτήκαμε πολύ για να δημιουργήσουμε το cd, σκέψομαι αρχικά σκεφτόμασταν να είναι τριπλό! Όμως τελικά καταλήξαμε σε 38 τραγούδια που θεωρώ ότι δίνουν το πιο αντιπροσωπευτικό αποτέλεσμα του “δρόμου” μου.”

38 τραγούδια, 19 καλλιτέχνες μαζί σου, ένας δρόμος γεμάτος περιπέτειες και δημιουργία

Ασλανίδου, Γλέζου, Δημητριάδης, Ζουγανέλη, Κότσιρας, Κραουνάκης, Λιδάκης, Λογαρίδης, Μπάμπαλη, Νέγκα, Παπακωνσταντίνου, Πασχαλίδης, Πολυχρονίδη, Πορτοκάλογλου, Ρωμανός, Σαββόπουλος, Σκουλάς, Στόκας, Τσαλιγοπούλου... Με άλλους συνεργάζομαι χρόνια, με άλλους συνεργαστήκαμε λιγότερο καιρό με εξίσου όμως εκρηκτικό αποτέλεσμα. “Δειλά”, “Κάθε μπαλκόνι έχει άλλη θεά”, “Σαν να μην πέρασε μια μέρα”, “Πιάσε με”, “Παραμιλητό μου”, “Για να σε συναντήσω”, “Σ’ έχω δεν σ’ έχω”, “Μοίρα μου έγινες”, “Παιδιά των δρόμων”, “Κάθε μήνας Αύγουστος”, “Βρέχει στην Ιωνος Δραγούμη”, “Θέλω ν’ αλλάξεις το εισιτήριο”, “Είναι εντάξει μαζί μου”, “Έχω άνθρωπο”, “Ο τελευταίος να κλείσει την πόρτα”, “Οχι μπάλα στο σαλόνι”, “Η επιμονή σου”, “Πάω να δω τ’ αστέρια”, είναι μερικά από τα τραγούδια που υπάρχουν στο cd. Βέβαια λείπουν και κάποια τραγούδια, ηλεκτρικές εξομολογήσεις & λαϊκά, τα οποία αγαπάω και οι φίλοι μου, όμως δεν γινόταν αλλιώς, δεν θα μπορούσαν να χωρέσουν όλα σε ένα διπλό cd. Τα πιο αντιπροσωπευτικά ωστόσο, τα πιο αγαπημένα, είναι εδώ. Να μην ξεχάσω να πω, πως το βράδυ της Τετάρτης, το cd θα υπάρχει στο πωλητήριο του Μουσείου Τυπογραφίας, για όσους επιθυμούν να το αποκτήσουν.

Και μάλιστα με τη δική σου υπογραφή
Εννοείται!

Για το επετειακό cd και για σένα θα μιλήσουν τρεις άνθρωποι που σε ξέρουν πολύ πολύ καλά και που και εσύ αγαπάς ιδιαίτερα.

Ο Γιάννης Λυβιάκης, ο Παναγιώτης Ορφανίδης και ο Ματθαίος Φρατζεσκάκης. Τρεις άνθρωποι που θεωρώ πως είναι κεφάλαιο για την πόλη των Χανίων. Με τον Γιάννη γνωριζόμαστε πάνω από 20 χρόνια, είναι αδερφικός φίλος, ένας από τους πιο παλιούς μου φίλους στα Χανιά, ο πιο ακάματος δημοσιογράφος που έχω συναντήσει ποτέ, με τεράστια γνώση και αγάπη στις τέχνες και τον πολιτισμό. Ο Παναγιώτης κάνει εκπληκτική δουλειά μέσα από το ΔΙΚΤΥΟ FM σε μια εποχή που τα ραδιόφωνα είναι αποπροσανατολισμένα και στέκονται διστακτικά μπροστά σε κάθε τι καινούργιο, εκείνος καταφέρνει και κρατά την κληρονομιά των τραγουδιών μας, στήνει διαρκώς νέα πράγματα, οργανώνει κοινωνικές δράσεις... Και ο Μαθίος, πολυτάλαντος και πολυπράγμων μέσα από την “Πυξίδα της πόλης”, τις εκπομπές, τις εκδόσεις και τις παρουσιάσεις του, καταφέρνει να βρίσκεται στην καρδιά των γεγονότων, με βαθύ ενδιαφέρον για κάθε κύτταρο αυτής της πόλης.

Στο Μουσείο Τυπογραφίας θα σε απολαύσουμε παρέα με την Ερωφίλη...

Με την Ερωφίλη έχουμε μοιραστεί αρκετά live και μεταξύ μας υπάρχει... μουσική χημεία. Είναι μια εξαιρετική φωνή και χαίρομαι πολύ που ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα και σμίγουμε ξανά, εδώ στα Χανιά, με αφορμή την μουσική μου ενθουσίαση.

Τα αγαπάς τα Χανιά. Για να είμαι ακριβής τα λατρεύεις.

Τα Χανιά θα είναι πάντα για μένα η ιδανική ερωμένη και ποτέ η δεδομένη σύζυγος. Εδώ ξεκίνησα τη μουσική μου πορεία, εδώ έγραψα για πρώτη φορά, εδώ “εμφανίστηκα” για πρώτη φορά, στο θρυλικό πια Φαγκότο στο παλιό λιμάνι. Τα περισσότερα τραγούδια μου γεννήθηκαν εδώ. Είναι ο τόπος που γυρνά ξανά και ξανά. Τα Χανιά είναι για μένα το “κλειδί του παραδείσου”.

into

ΚΩΣΤΑΣ ΛΕΙΒΑΔΑΣ “18 ΧΡΟΝΙΑ ΔΡΟΜΟΣ”
Μαζί του η **Ερωφίλη**.

Πρώτη παρουσίαση στα Χανιά, του επετειακού cd.

Τετάρτη 13.1.2016 Μουσείο Τυπογραφίας
(ΒΙΟΠΑ Χανίων) **ώρα 8μ.μ.** (για όσους επιθυμούν θα προηγηθεί ένα “ταξίδι” στην ιστορία της Τυπογραφίας, στις 7:10μ.μ. ακριβώς)

Είσοδος (με ένα ποτήρι κρασί): 4 ευρώ.

Το βράδυ της Τετάρτης **δρομολόγιο του Αστικού ΚΤΕΛ** για τη Σούδα θα φτάσει μέχρι την είσοδο του ΒΙΟΠΑ.

Αναχώρηση από την **Πλατεία Αγοράς στις 7:20μ.μ.**
Αναχώρηση από την **είσοδο του ΒΙΟΠΑ 11μ.μ.**
Ευχαριστούμε το “Ιστορικό Καφέ Κήπος”, το Οινοποιείο “Πνευματικάκη” και τον ραδιοφωνικό σταθμό “Δίκτυο FM 91,5”.

ΑΠΟ ΤΟ ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ΚΡΗΤΗΣ

“Το Όνειρο ενός Γελοίου”

“Το Όνειρο ενός Γελοίου” του Φ. Ντοστογιέφσκι θα παρουσιάσει το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κρήτης σε μετάφραση - διασκευή - σκηνοθεσία Γλύκας Στόιου, πρωτότυπη μουσική Νικόλα Πιπερά, με τους Αγγελική Καρακαξίδου, Νικόλα Πιπερά, Γλύκα Στόιου.

Το έργο θα κάνει πρεμιέρα την Παρασκευή 15 Ιανουαρίου στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων.

Είμαι ένας άνθρωπος γελοίος. Το ξέρω ότι είμαι γελοίος. Τώρα με λένε και τρελό».

Κάπως έτσι ξεκινάει “Το Όνειρο ενός Γελοίου”, ένα από τα ωραιότερα διηγήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας που αποτυπώνει μέσα από μια σύνθεση και σύγκρουση αντιθέσεων το όραμα του Ντοστογιέφσκι για μια κοινωνία απαλλαγμένη από το κακό. Ο Γελοίος (αντι) ήρωας του μεγάλου Ρώσου συγγραφέα μάς μεταφέρει στο φανταστικό κόσμο του ονείρου για να μας αποκαλύψει τη μεγάλη, την πανανθρώπινη, τη μοναδική αλήθεια της ζωής: την αγάπη. Το όνειρο γρήγορα μετατρέπεται

σε εφιάλτη, η κοινωνία διαφθείρεται, τα ανθρώπινα πάθη έρχονται στο προσκήνιο και η πάλη ανάμεσα στο φως και το σκοτάδι αποκαλύπτει τη φιλοσοφία του Ντοστογιέφσκι για την εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας από τις απαρχές του κόσμου ως τις μέρες μας.

Με ελάχιστα σκηνικά αντικείμενα και με όλα τα εκφραστικά τους μέσα, οι ηθοποιοί παρουσιάζουν δραματοποιημένο το λογοτεχνικό αυτό αριστούργημα, το οποίο εξακολουθεί να συγκινεί με την αλήθεια, το χιούμορ και τη γλαφυρότητα του, αν και δημοσιευμένο το 1877.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

Το να συγχέουμε την πραγματικότητα με την αλήθεια στη φωτογραφία είναι σα να ταυτίζουμε τον νόμο με τη δικαιοσύνη. Μοιάζει αυταπόδεικτο, μα δεν είναι. Θεωρητικά ο στόχος του νόμου είναι το δίκαιο, θα πρέπει όμως να θεωρήσουμε ως δεδομένο ότι το δίκαιο αποτελεί αρχή του νομοθέτη, ότι έχει λάβει υπ' όψιν του όλες τις πιθανές παραμέτρους και δεν τον έχουν προλάβει οι εξελίξεις. Αντίστοιχα στη φωτογραφία η στενή σχέση της εικόνας με τον πραγματικό κόσμο φιλτράρεται από μια σειρά παραγόντων που καθορίζουν την αλήθεια της. Και από τους παράγοντες αυτούς, το Photoshop είναι ο τελευταίος.

Ας δούμε πώς λειτουργεί αυτό. Η φωτογραφία κατά το σημειολογικό σύστημα κατατάσσεται στους ενδείκτες (index), είναι ένα σημείο δηλαδή που αποτελεί αποτύπωμα του πραγματικού κόσμου, προέρχεται φυσικά από αυτόν [σε αντίθεση με την εικόνα (icon) που συνιστά αναπαράσταση και το σύμβολο (symbol) που αποτελεί προϊόν σύμβασης]. Σύμφωνα με τον Ρολάν Μπαρτ στο Φωτεινό Θάλαμο η φωτογραφία δείχνει με το δάχτυλο όπως ένα μωρό λέγοντας «τούτο», «τούτο». Πολύ απλά η φωτογραφία μας λέει «Αυτό υπήρξε». Είναι στη φύση της να χρειάζεται το φως που εκπέμπεται ή ανακλάται για να παραχθεί. Κάθε φωτογραφία λοιπόν αποτελεί ένα θραύσμα του πραγματικού κόσμου, όπως και του χρόνου. Γι' αυτό τον λόγο και τη χρησιμοποιούμε για να θυμόμαστε.

Η κομβική λεπτομέρεια είναι στη λέξη “θραύσμα”. Ο κάθε φωτογράφος από το σύνολο του περιβάλλοντός του επιλέγει κάθε φορά να καδράρει ένα κομμάτι συμπεριλαμβανοντας κάποια στοιχεία και αποβάλλοντας κάποια άλλα. Το ποια είναι αυτά καθορίζεται από την ιδεολογία και την αισθητική του φωτογράφου ή του εντολέα του στην περίπτωση της ανάθεσης εργασίας. Κυρίως

Πραγματικότητα και Αλήθεια

όμως του φωτογράφου. Επειτα σημαντικό ρόλο παίζει ο χρόνος, αυτός που είχε προηγηθεί και αυτός που ακολούθησε τη λήψη. Η εξέλιξη μιας σκηνής και η εξέλιξη των παράλληλων σκηνών συνιστούν την ολοκληρωμένη εμπειρία.

Ετσι από τη φύση της η φωτογραφία αποτελεί το απόλυτο μερικό. Ως τέτοιο συνέστησε ιδανικό σύμμαχο αυτού που ονομάζουμε μεταμοντέρνα συνθήκη, η οποία ήρθε να αμφισβητήσει το ρεύμα του μοντερνισμού. Ο μοντερνισμός ως καλλιτεχνικό ρεύμα αναζητούσε τις μεγάλες αλήθειες και τις βαθιές έννοιες, τόνιζε την ιδιοφυΐα του καλλιτέχνη και απευθυνόταν σε λίγους. Η μεταμοντέρνα συνθήκη αμφισβήτησε τις κυρίαρχες αφηγήσεις ταυτόχρονα με την κατάρρευση των μεγάλων ιδεολογιών και εστίασε στις μικρές ιστορίες υποομάδων και μειονοτήτων υπερασπιζόμενη τα δικαιώματα και την ίδια την ύπαρξή τους. Προέβαλε λοιπόν μια σειρά από μικρές επιμέρους και καμιά φορά υποκειμενικές

αλήθειες σε μια ανάμιξη, καθοριστικής σημασίας στη νέα συνθήκη, που κατέληξε σε μια σφαιρικότερη θεώρηση των πραγμάτων. Η ίδια η φωτογραφία, η οποία ταυτόχρονα ήταν από τη φύση της δημοκρατική, άρχισε να αναμειγνύεται με τις άλλες τέχνες.

Όλα αυτά σε συνδυασμό με τις νέες τεχνολογίες που έθεσαν την αντίληψη της πραγματικότητας σε νέα κρίση. Η φωτογραφία αποκτώντας συνείδηση αυτών των λειτουργιών αποδεσμεύτηκε από τον συσχετισμό πραγματικότητας - αλήθειας και επικίρησε ακόμη και να αποδώσει υποκειμενικές αλήθειες μέσα από κατασκευάσματα όπως οι λήψεις στούντιο, οι σκηνοθετημένες φωτογραφίες, φωτογραφίες πραγμάτων που κατασκευάστηκαν για να φωτογραφηθούν και μετά καταστράφηκαν και ψηφιακά επεξεργασμένες φωτογραφίες (όλα αυτά άλλωστε υπήρχαν από την εποχή του σκοτεινού θαλάμου). Εφόσον η πραγματικότητα δεν είναι πλέον αληθινή, δεν υπάρχει λόγος και η αλήθεια να είναι πραγματική.

ΣΤΟ “ΜΙΚΡΟ ΚΑΡΑΒΙ”

“Φτου ξελευτερία για όλους” του “Χαϊνή” Δ. Αποστολάκη

Παρουσίαση του βιβλίου του “Χαϊνή” Δημήτρη Αποστολάκη με τίτλο “Φτου ξελευτερία για όλους” θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 11 Ιανουαρίου στις 6:30μ.μ. στον ξεχωριστό χώρο του βιβλιοπωλείου “Μικρό καράβι”, στη Σπλάντζια.

Την εκδήλωση διοργανώνουν οι εκδόσεις Καστανιώτη και το βιβλιοπωλείο “Μικρό καράβι”.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ “ΚΥΔΩΝΙΑ”

“Λαμπεντούζα”

Μετά τη μεγάλη επιτυχία που σημείωσαν οι πρώτες παραστάσεις του έργου “Λαμπεντούζα”, σε σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη, στο θέατρο Κυδωνία στα Χανιά, το έργο παρουσιάζεται ξανά μέχρι και την Κυριακή 31 Ιανουαρίου, κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 9:30μ.μ. και τις Κυριακές απογευματινή στις 7:30 μ.μ.

Το “Λαμπεντούζα” είναι ένα άκρως επίκαιρο και μαχητικό θεατρικό έργο του Αγγλου θεατρικού συγγραφέα Αντερς Λουστγκάρτεν, με θέμα το φαινόμενο της μετανάστευσης στις μέρες μας και την αντιμετώπισή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έργο που έχει δημιουργήσει ήδη μεγάλη αίσθηση με το πρώτο ανέβασμά του στο θέατρο Σόχο του Λονδίνου. Γραμμένο μέσα στο 2015, ανέβηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα στο θέατρο Κυδωνία στα Χανιά στις 18 Δεκεμβρίου 2015 σε μετάφραση Δημήτρη Κιούση, σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη, σκηνικά και κοστούμια Ξανθής Κόντου, σύνθεση ήχων Δημήτρη Ιατρόπουλου, ενώ τους ρόλους του κειμένου ερμηνεύουν οι ηθοποιοί Κατερίνα Μαντίλ και Μιχάλης Βιρβιδάκης.

Τιμή εισιτηρίου: 12 ευρώ (γενική είσοδος).

Περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνία, στο τηλέφωνο 28210 92395 και 6973005570 και στην ιστοσελίδα: www.theatro-kydonia.gr

ΣΤΟ Τ.Ε.Ε.

Παρουσίαση βιβλίου για τη Μικρασιατική τραγωδία

Το βιβλίο του ιστορικού ερευνητή και συγγραφέα Χρήστου Μαχαίριδη θα παρουσιαστεί την Τετάρτη 13 Ιανουαρίου, στις 7 το απόγευμα στην αίθουσα εκδηλώσεων του Τ.Ε.Ε. Τμήματος Τουριστικής Κρήτης (Νεάρχου 23).

Την παρουσίαση του βιβλίου θα κάνουν: ο φιλόλογος και ιστορικός Δάνος Παπαδημητρίου, ο νομικός και ιστορικός ερευνητής Ευθύμης Λεκάκης και ο πολιτικός επιστήμων και ερευνητής στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου Χάρης Μπίσιας.

Θα χαιρετήσει η νομικός και ιστορική ερευνήτρια, μέλος της επιτροπής Ελληνοτουρκικής Φιλίας Σαχά Ιλμάν - Κλαρωνάκη.

Αποσπάσματα του βιβλίου θα διαβάσει ο ηθοποιός Λευτέρης Μποτωνάκης.

Την εκδήλωση οργανώνουν οι εκδόσεις “Ερεισμα” και το Κέντρο Μικρασιατικών και Ποντιακών Ερευνών.

ΣΤΗ ΧΡΥΣΗ ΑΚΤΗ”

“Dirty Harry guitar live”

Ο Χανιώτης κιθαρίστας, τραγουδιστής και συνθέτης Dirty Harry Guitar -κατά κόσμο Χάρης Καλαμακάκης- θα πραγματοποιήσει μια μοναδική μουσική παράσταση αύριο Κυριακή στις 9μ.μ. στην αίθουσα “Μάνος Κατράκης” (οδός Ιφιγενείας, Χρυσή Ακτή). Συντροφιά με την κιθάρα του, τις φουσαρμόνικες και το σαξόφωνό του, θα ταξιδέψει τους φίλους του είδους σε country-blues και latin-rock ρυθμούς, μέσα από την προσωπική του δισκογραφία και το καινούργιο CD “fifty-fifty” που θα κυκλοφορήσει σύντομα, αλλά και άλλων τραγουδοποιών του συγκεκριμένου χώρου.

Είσοδος ελεύθερη (με ελεύθερη οικονομική συνεισφορά). Κρατήσεις θέσεων στα τηλ.: 2821033472 και 6975861592.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Θεατρική παράσταση

Το θεατρικό μονόπρακτο “Νύχτα” του Harold Pinter παρουσιάζει το “Theatre 73100” αύριο Κυριακή και ώρα 8μ.μ. στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων, στο πλαίσιο της έκθεσης “Ο Κόσμος του Γιάννη Κύρου. Σκηνικά, κοστούμια και αρχαιακό υλικό από το θέατρο, τον χορό, τη μουσική και την τηλεόραση”.

Συντελεστές: Ιώ Ασθητινάκη, Ακης Κασιωτάκης
σκηνοθεσία: Ιώ Ασθητινάκη
κινησιολογία: Βασιλική Ντουντουλάκη, Jazz Train Studio
μουσική: Κώστας Κοκολάκης
κοστούμια: Μικέλα Παπαδουλάκη
Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ “ΟΝ”

“Μαλαματένιος αργαλιός και φιλντισένιο χτένι”

Το παραμύθι της Μαρίας Παπαλέξη “Μαλαματένιος αργαλιός και φιλντισένιο χτένι” θα παρουσιάσει το “Θέατρο του παπουτσιού πάνω στο δέντρο” τα Σάββατα 9 και 16 Ιανουαρίου στις 5:30μ.μ. στο Στούντιο “Οξω Νου”.

Μια φορά κι έναν καιρό, ήρθε στον κόσμο ένα κοριτσάκι, όμορφο και χαριτωμένο. Την τρίτη νύχτα από τη γέννησή του, όταν όλοι στο σπίτι κοιμόντουσαν, μπήκαν αθόρυβα στο δωμάτιο του μωρού οι τρεις Μοίρες. Στάθηκαν πάνω απ’ την κούνια του κι άρχισαν να λένε τα γραμμένα του...

Τα παιδιά έρχονται σε επαφή με τη λαϊκή μας παράδοση, ψυχαγωγούνται και γνωρίζουν με πρωτότυπο τρόπο την υφαντική τέχνη! Η παράσταση έχει αποσπάσει τιμητική διάκριση στο 3ο Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου Δρόμου στην Αθήνα και απευθύνεται σε παιδιά 5-12 ετών.

Κείμενο: Μαρία Παπαλέξη
Σκηνοθεσία - Μουσική επιμέλεια - ερμηνεία: Βαλεντίνα Παπαδημητράκη.
Λύρα, λαούτο, πνευστά, κρουστά: Αλέξανδρος Ιερωνυμίδης.
Απαραίτητη η κράτηση θέσεων στα τηλ.: 28210 45585, 6945032304.
Τιμή εισιτηρίου: 6 ευρώ.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ “ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΛΗΣΙΔΗΣ”

“Δωμάτιο στις Κάννες”

Η Ομάδα Θεάτρου του Συλλόγου Εργαζομένων των Δήμων Ν. Χανίων παρουσιάζει το έργο “Δωμάτιο στις Κάννες”, σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή στις 8μ.μ. στο Θέατρο “Δημήτρης Βλησιδής”, με είσοδο ελεύθερη για το κοινό.

Την παράσταση συνδιοργανώνουν ο Σύλλογος Εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Ν. Χανίων και η Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ. με την υποστήριξη του Δήμου Χανίων και του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Κρήτης.

Το έργο “Δωμάτιο στις Κάννες” αποτελείται από αποσπάσματα από θεατρικά

έργα και ανεβαίνει σε σκηνοθεσία και μουσική επιμέλεια Λεωνίδα Μανωλικάκη, σκηνικά Μαρίας Βουτετάκη.

Τα μέρη του έργου: “Η Τσάντα και το τσαντάκι” του Δημήτρη Ψαθά.

Παίζουν: Αφροδίτη Χατζησάββα, Σοφία Σταθουδάκη, Πηγή Θεοδωράκη, Ευαγγελία Σεφερλή.

“Η Λαίδη Φθειροζόλ” του Tennessee Williams.

Παίζουν: Διώνη Λυμπίκη, Ευαγγελία Σεφερλή.

“Ταμπίκ Ταμπόκ” του Marshall Capron.

Παίζουν: Στέλλα Χριστινάκη, Εφη Θεοδωράκη.

“Η ψεύτρα” του Diego Fabbri.

Παίζουν: Κατερίνα Σεφερλή, Αφροδίτη Χατζησάββα.

“Η πρόταση γάμου μιας αρκούδας” Βασισμένο σε μονόπρακτα του Anton P. Chekhov.

Παίζουν: Κατερίνα Βαρδαλάκη, Λεωνίδα Μανωλικάκη.

“Ο Σοβαρός κύριος Ερνέστος” του Oscar Wilde.

Παίζουν: Σοφία Σταθουδάκη, Νάνσυ Χριστινάκη.

ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ

Τιμητική εκδήλωση για την Ασπασία Παπαδάκη

Τιμητική εκδήλωση για την πρώτη γυναίκα οργανοπαίκτη της Κρήτης Ασπασία Παπαδάκη θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 11 Ιανουαρίου στις 7μ.μ. στο αμφιθέατρο του Γηροκομείου Χανίων.

Την εκδήλωση, στην οποία θα παρευρεθεί η κα Παπαδάκη, θα πλασιώσουν τα μουσικά συγκροτήματα του Παύλου Παπαδάκη και Ηλία Χορευτάκη. Θα χορέψουν “Το Ρόδο” και οι “Σταυραετοί”. Τη βραδιά θα παρουσιάσει ο Γιώργος Βιτώρος.

Ανακοινώθηκαν οι υποψηφιότητες για τα Βραβεία BAFTA

Ανακοινώθηκαν χτες οι υποψηφιότητες για τα βρετανικά κινηματογραφικά βραβεία Bafta, με τον “Ασκά” του Γιώργου Λάνθιμου να αποσπά μία υποψηφιότητα. Της κούρσας ηγούνται “Η Γέφυρα των Κατασκόπων” του Στίβεν Σπίλμπεργκ και η “Carol” του Τοντ Χέινς.

Οκτώ υποψηφιότητες συγκεντρώνει το “The Revenant” του Ινιάριτου, ενώ ανάμεσα στους υποψήφιους βρίσκουμε και το νέο “Star Wars”. Η τελετή απονομής θα πραγματοποιηθεί στο Λονδίνο στις 14 Φεβρουαρίου.

Οι υποψηφιότητες σε κάποιες από τις κύριες κατηγορίες είναι:

Καλύτερης Ταινίας: Το Μεγάλο Σορτάρισμα, Η Γέφυρα των Κατασκόπων, Carol, The Revenant, Spotlight.

Καλύτερης Βρετανικής Ταινίας: 45 Χρόνια, Amy, Brooklyn, The Danish Girl, Ex Machina, The Lobster.

Ξενογλώσσης Ταινίας: Η Σιωπηλή Δολοφόνος, Χου Χοιό-Χοιόν, Ανωτέρα Βία, Ρούμπεν Εστλούντ, Theeb Νατζί Αμπου Νογουάρ, Ρούπερτ Λόιντ, Τιμπουκτού, Αμπντεραχμάν Σισακό, Wild Tales, Ντέμιαν Σιφρόν.

Ντοκιμαντέρ: Amy, Cartel Land, He Named Me Malala, Listen to Me, Marlon, Sherpa.

Ταινίας Animation: Τα Μυαλά που Κουβαλάς, Minions, Shaun the Sheep Movie.

Σκηνοθεσίας: Άνταμ ΜακΚέι - Το Μεγάλο Σορτάρισμα, Στίβεν Σπίλμπεργκ - Η Γέφυρα των Κατασκόπων, Τοντ Χέινς - Carol, Ρίντλεϊ Σκοτ - The Martian, Αλεχάντρο Ινιάριτου - The Revenant.

Πρωτότυπου Σεναρίου: Η Γέφυρα των Κατασκόπων (Μάθιου Τσάρμαν, Τζόελ και Ίθαν Κοέν), Ex Machina (Άλεξ Γκάρλαντ), Οι Μιστοί Οκτώ (Κουέντιν Ταραντίνο), Τα Μυαλά που Κουβαλάς

(Τζος Κούλεϊ, Πιτ Ντόκτερ, Μεγκ ΛεΦοβ), Spotlight (Τομ ΜακΚάρθι, Τζος Σίνγκερ)

Διασκευασμένου Σεναρίου: Το Μεγάλο Σορτάρισμα (Άνταμ ΜακΚέι, Τοαρλς Ράντολφ), Brooklyn (Νικ Χόρνμπι), Carol (Φίλις Νάγκι), Room (Έμα Ντόνογκιου), Steve Jobs (Άρον Σόρκιν).

Καλύτερης Ανδρικής Ερμηνείας: Μπράιαν Κράνστον (Trumbo), Έντι Ρεντμίν (The Danish Girl), Λεονάρντο Ντι Κάπριο (The Revenant), Ματ

Ντέιμον (The Martian), Μάικλ Φασμπέντερ (Steve Jobs).

Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας: Αλίσια Βίκαντερ (The Danish Girl), Μπρι Λάρσον (Room), Κέιτ Μπλάνσετ (Carol), Μάγκι Σμιθ (The Lady in the Van), Σέρι Ρόναν (Brooklyn).

Β' Ανδρικού Ρόλου: Μπενίτσιο Ντελ Τόρο (Sicario), Κρίστιαν Μπέιλ (Το Μεγάλο Σορτάρισμα), Ίντρις Έλμπα (Beasts of No Nation), Μαρκ Ράφαλο (Spotlight), Μαρκ Ράιλανς (Η Γέφυρα των Κατασκόπων).

Β' Γυναικείου Ρόλου: Αλίσια Βίκαντερ (Ex Machina), Τζένιφερ Τζέισον Λι (Οι Μιστοί Οκτώ), Τζούλι Γουόλτερς (Brooklyn), Κέιτ Γουίνσλετ (Steve Jobs), Ρούνι Μάρα (Carol).

Καλύτερης Μουσικής: Τόμας Νιούμαν (Η Γέφυρα των Κατασκόπων), Ενιο Μορικόνε (Οι Μιστοί Οκτώ), Ριούιτσι Σακαμότο, Κάρστεν Νικολάι, (The Revenant), Πόχαν Γιόχανσον (Sicario), Τζον Γουίλιαμς (Star Wars: Η Δύναμη Ξυπνάει)

Φωτογραφίας: Γιάνους Καμίνσκι (Η Γέφυρα των Κατασκόπων), Εντ Λάχμαν (Carol), Τζον Σιλ (Mad Max: Ο Δρόμος της Οργής), Εμανουέλ Λουμπέσκι (The Revenant), Ρότζερ Ντίκινς (Sicario).

παιδότοπος

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ

kakatsakis@sch.gr

Στ' τάξη Δημ. Σχ. Κολυμπαρίου

Η μεγάλη γιορτή των Θεοφανίων

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

Στον απόηχο των Θεοφανίων, των Φώτων, όπως την λέει ο λαός μας, ο σημερινός Παιδότοπος. Να 'ναι καλά οι δάσκαλοι της Στ' τάξης του Δημ. Σχ. Κολυμπαρίου, η Κατερίνα Στεφανίδου και ο Μιχάλης Μπασιάς που ανέλαβαν με

τους μαθητές τους να τον ετοιμάσουν. Και βέβαια ο φίλος διευθυντής του Σχολείου Δημήτρης Χαμπλάκης που έπαιξε γι' άλλη μια φορά, εκτός των άλλων, και τον ρόλο του ταχυδρόμου. Βιωματικά, σε μεγάλο βαθμό, τα υπέροχα κείμενα των παιδιών (κρίμα που δεν χώρεσαν όλα), όπως βιωματικές είναι και οι ζωγραφιές τους, άλλωστε. "Παρά θιν' αλός", στα μπροσπόδια

της θάλασσας, δηλαδή, το όμορο Κολυμπαρί και τα Θεοφάνια είναι κατ' εξοχήν γιορτή των υδάτων, βλέπετε.

Να 'χετε πάντα την υγεία σας, καλά μου Εκτάκια! Καλή σας φώτιση!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
Δάσκαλος**

[...] Εγώ κάθε χρόνο πηγαίνω στην εκκλησία με την οικογένειά μου. Για τη γιορτή των Θεοφανίων ξέρω αρκετά πράγματα όπως ότι: τα Θεοφάνια είναι μεγάλη ετήσια Χριστιανική εορτή της ανάμνησης της Βάπτισης του Χριστού, στον Ιορδάνη ποταμό από τον Άγιο Ιωάννη. Επίσης, ξέρω ότι το όνομα των Θεοφανίων το έχουν πάρει από τη φανέρωση της Αγίας Τριάδας.

Και τέλος, ξέρω ότι η γιορτή των Θεοφανίων λέγεται κιόλας Επιφάνια και Φώτα.

Εγώ πέρυσι δεν πήγα στο λιμάνι γιατί ήμουν άρρωστη. Αλλά έχω αναμνήσεις από πρόπερσι. Θυμάμαι ότι είχαμε πάει με την οικογένειά μου στο λιμάνι για να παρακολουθήσουμε την τελετή. Μόλις τελείωσε, ο ιερέας πέταξε τον σταυρό στο λιμάνι και τον έπιασε ένας κολυμβητής.

Εύχομαι να είμαι καλά να πηγαίνω κάθε χρόνο σε αυτό το ωραίο μυστήριο.

Μαρία Σταυρουλάκη

Η ημέρα των Θεοφανίων είναι μια πολύ ωραία χριστιανική εορτή της ανάμνησης της Βάπτισης του Ιησού Χριστού.

Εορτάζεται στις 6 Ιανουαρίου όπου και ο ιερέας ρίχνει το σταυρό στη θάλασσα και βουτάνε άντρες και παιδιά για να τον πιάσουν. Εγώ, τη μέρα των Θεοφανίων, πάω στο λιμάνι και βουτάω για να πιάσω τον σταυρό. Την παραμονή λέω με τους φίλους μου τα κάλαντα των Φώτων.

Μ' αρέσει τόσο πολύ η μέρα των Θεοφανίων που ανυπομονώ να έρθει.

Γιώργος Καβρουλάκης

Την ημέρα των Φώτων, εγώ και η οικογένειά μου πηγαίνουμε στο λιμάνι του Κολυμπαρίου. Εκείνη την ημέρα πηγαίνουμε όλοι στην εκκλησία και παρακολουθούμε ήσυχα τη λειτουργία.

Αργότερα, αφού έχει τελειώσει η λειτουργία, πηγαίνουμε στο λιμάνι, που ξεκινάει ένα μυστήριο, που εκείνη τη στιγμή πετάει ο ιερέας ένα σταυρό τρεις φορές. Σημαίνει ότι ο Ιησούς Χριστός εκείνη την ημέρα βαπτίζεται. Την τρίτη φορά, πέφτουν μερικοί άνθρωποι μέσα στη θάλασσα, και ο πρώτος που θα πρωτοπιάνει το σταυρό τον πηγαίνει στον ιερέα, αφού όλοι οι κολυμβητές τον έχουν φιλήσει.

Αργότερα, συγγενείς και φίλοι πηγαίνουν στο σπίτι μας και έτσι εορτάζουμε την μέρα των Θεοφανίων, μιλώντας, γλεντώντας και πολύ χαρούμενα.

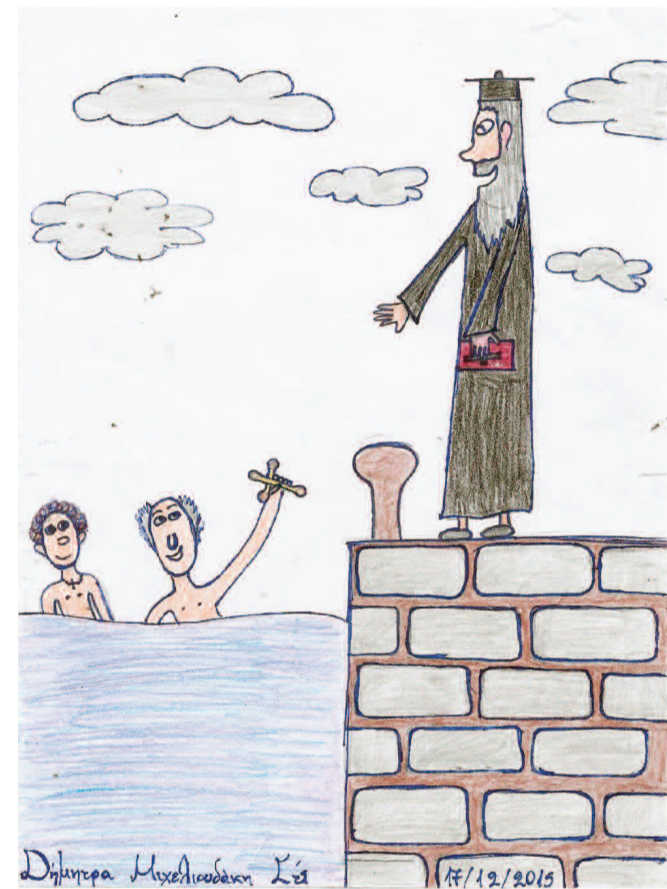
Παναγιώτα Νταουντάκη

[...] Εκείνη την ημέρα ο παπάς πετάει τον σταυρό στο λιμάνι και μετά πολλοί άντρες βουτάνε για να πάρουν τον σταυρό. Όποιος πιάσει τον σταυρό ο παπάς τον ευλογεί.

Την ημέρα των Φώτων, με την οικογένειά μου τη γιορτάζουμε κάνοντας τραπέζι στο σπίτι με τους συγγενείς μας. Στους ανθρώπους σερβίρουμε τα εξής φαγητά: ψάρι, χόρτα, σαλάτα, κουραμπιέδες και μελομακάρονα.

Εύχομαι κάθε χρόνο που είναι η μέρα των Φώτων, να περνάω ωραία και ευχάριστα.

Ταμάρα Πετκόσι

Η μέρα των Θεοφανίων είναι μια σημαντική μέρα για όλους. Τα Θεοφάνια είναι μια χριστιανική γιορτή, για την Βάπτιση του Ιησού Χριστού από τον Άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή. Όταν ο παπάς ρίχνει τον σταυρό στη θάλασσα είναι σαν να βαπτίζεται ο Ιησούς Χριστός.

Η γιορτή των Θεοφανίων είναι στις 6 Ιανουαρίου.

Οι γονείς μου κι εγώ πηγαίνουμε κάθε χρόνο και την παρακολουθούμε. Πηγαίνουμε στο λιμάνι του Κολυμπαρίου και είναι τέλεια!

Πελαγία Κατσικούλακη

Την μέρα των Θεοφανίων πάω με την οικογένειά μου στο λιμάνι για να δούμε που πετάνε το σταυρό. Η μέρα αυτή είναι ξεχωριστή για όλους μας. Όταν ο παπάς ρίχνει το σταυρό, κάποια παιδιά πρέπει να βουτήξουν για να τον πιάσουν, αλλά μόνο αγόρια. Όποιο παιδί τον πιάσει, παίρνει την ευλογία του παπά. Όταν ο παπάς ρίχνει τον σταυρό, είναι σαν να βαπτίζει τον Χριστό. Την μέρα των Φώτων την γιορτάζουμε στις 6 Ιανουαρίου. [...]

Σάντυ Στιβανάκη

[...] Όταν αρχίζει η τελετή, οι κολυμβητές περιμένουν μέχρι ο ιερέας να ρίξει τον σταυρό. Ο ιερέας ρίχνει το σταυρό στη θάλασσα τρεις φορές με ένα μακρύ σχοινί ή μια κορδέλα. Την τρίτη φορά ο ιερέας κόβει την κορδέλα ή το σχοινί και οι κολυμβητές βουτούν στη θάλασσα για να πιάσουν το σταυρό. Στο τέλος ένας είναι ο νικητής. Ο νικητής που θα πιάσει το σταυρό, ασπάζεται τον σταυρό και τον δίνει και στους άλλους κολυμβητές για να τον ασπαστούν κι αυτοί.

Η γιορτή των Θεοφανίων τιμάται στα περισσότερα χωριά της περιοχής. Στα Χανιά η γιορτή των Θεοφανίων γίνεται και στο Κολυμπαρί, στο λιμάνι του Κολυμπαρίου.

Η γιορτή των Θεοφανίων τιμάται στις 6 Ιανουαρίου και είναι από τις σημαντικότερες γιορτές του χρόνου.

Ιωάννα Κρομμυδάκη

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Πόλη στις φλόγες

» Garth Risk Hallberg (μτφρ. Γιώργος Κυριαζής, εκδόσεις Κέδρος)

Στη Νέα Υόρκη μπορείς να αγοράσεις τα πάντα με παράδοση κατ' οίκον. Αυτή τουλάχιστον είναι η αρχή με βάση την οποία λειτουργώ. Είμαστε στη μέση του καλοκαιριού, στη μέση της ζωής μου. Βρίσκομαι σε ένα κατά τα άλλα εγκαταλειμμένο διαμέρισμα στη Δυτική 16η Οδό, ακούω το ήρεμο βουπό του ψυγείου στο διπλανό δωμάτιο και, παρότι περιέχει μόνο ένα μεσοζωικό πακετάκι βούτυρο που άφησαν πίσω τους οι οικοδεσπότες μου όταν έφυγαν για την παραλία, σε σαράντα λεπτά μπορώ να φάω σχεδόν ό,τι θέλω. Όταν ήμουν νέος -ή, μάλλον νεότερος- μπορούσες να παραγγείλεις ακόμα και ναρκωτικά. Υπήρχαν διαφημιστικά φυλλάδια με έναν τηλεφωνικό αριθμό που άρχιζε από 212 και τυπωμένες τις μοναχικές λέξεις παράδοση κατ' οίκον ή, τις πιο πολλές φορές, κάτι μαλακίες για θεραπευτικό μασάζ. Δεν μπορώ να πιστέψω ότι τα είχα ξεχάσει. Αλλά βέβαια η πόλη έχει αλλάξει πια, ή οι άνθρωποι θέλουν άλλα πράγματα.

Το παρελθόν, πάντα το παρελθόν, συντελεσμένο μα γεμάτο ερωτήματα και σκοτεινά σημεία, ρίχνει βαριά τη σκιά του στο παρόν, και ας είναι συνήθως αδύνατο να διακρίνει κανείς το νήμα, την άμεση αυτή σύνδεση που ο ανθρώπινος εγκέφαλος κατανοεί και αποδέχεται, την επιστημονική λογική αιτίου και αιτιατού· σε εκείνο, το παρελθόν, απαιτείται να καταφύγει κανείς για να αναζητήσει απαντήσεις και εξηγήσεις, να σκάψει μήπως και καταφέρει να καθαρίσει το έδαφος από τα παρασιτικά φυτά και τα δηλητηριώδη ζώδια, να σπικώσει ακόμα και τις πιο αδιάφορες πέτρες, με υπομονή και επιμονή, μα κυρίως με διάθεση να ξεβουλωθεί και να αναθεωρήσει, αν χρειαστεί, ό,τι πρέπει να αναθεωρηθεί. Δεν είναι εύκολο, σίγουρα δεν είναι, είναι όμως τουλάχιστον παρήγορο και αξιοθαύμαστο αυτό το βλέμμα προς τα περασμένα, η παύση της πορείας στα τυφλά, έστω και αν αποδεικτεί προσωρινή και δίχως χειροπιαστά αποτελέσματα, στην επανεκκίνηση δεν θα είναι ο ίδιος άνθρωπος.

Όταν αυτό το παρελθόν έχει λάβει χώρα σε μια μητρόπολη όπως η Νέα Υόρκη και περιλαμβάνει, στα πρώτα παιδικά και άκρως διαμορφωτικά χρόνια, μια δεκαετία όπως εκείνη του '70, τότε το προσωπικό μπερδεύεται με το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο, σε έναν ιστό πυκνό, τότε η ανασκόπηση δεν γίνεται να αφορά μόνο το αμιγώς προσωπικό. Και αυτό, όπως είναι λογικό, κάνει την αναδρομή ακόμα πιο σύνθετη, ακόμα πιο απαιτητική. Αυτό επιχειρεί ο αφηγητής του Garth Risk Hallberg, να ανασυνθέσει μια περασμένη εποχή, με επίκεντρο το 1977, να συμπληρώσει τα κενά, να φωτίσει τα σκοτεινά σημεία και να δώσει απαντήσεις στα δικά του προσωπικά ερωτήματα, να φλερτάρει με τους δαίμονες μήπως και καταφέρει να τους γοητεύσει, να τους εξημερώσει.

Ο Hallberg σπάει το σώμα της αφήγησης σε μικρά σχετικά κεφάλαια, συνθέτοντας τη μεγάλη εικόνα αργά και μεθοδικά μέσα από τις επί μέρους ιστορίες των πρώτων του, ιστορίες που μπλέκονται μεταξύ τους με μια ένταση ολοένα αυξανόμενη, καθώς οι χαρακτήρες εναλλάσσονται ανάμεσα στον πρωταγωνιστικό και τον δευτερεύοντα ρόλο, μένοντας για λίγο στα παρασκήνια πριν επανέλθουν στη σκηνή, προσδίδοντας έτσι μια δυναμική, κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης, ακόμα και στις φαινομενικά ασήμαντες λεπτομέρειες της ζωής κάποιου από τους ήρωές του, καθώς ο αναγνώστης αδυνατεί να διακρίνει την τελική επίδραση του ελάχιστου στο όλο.

Το μεγαλόπνοο σχέδιο του συγγραφέα απαιτεί την ταυτόχρονη ύπαρξη κόσμων εντελώς ξένων μεταξύ τους, τη μεγαλοαστική τάξη και το περιθώριο, τις δεξιότητες και τα ναρκωτικά, το φως και το σκοτάδι, γιατί μόνο έτσι μπορεί κανείς να ελπίζει ότι θα αποδώσει μια εποχή στο σύνολό της, όχι με την ακρίβεια του ιστορικού, αλλά με εκείνη του σύγχρονου σε αυτήν ανθρώπου, που δέχεται ετερόκλητα ερεθίσματα και επιχειρεί να προσδιορίσει την ταυτότητά του. Και σε αυτό το πάντρεμα έγκειται μία από τις αρετές του συγγραφέα, ο οποίος καταφέρνει με χάρη και επιδεξιότητα να βγει από την αίθουσα δεξιώσεων και να περπατήσει στο σκοτεινό και επικίνδυνο Hyde Park, να αναφερθεί με ακρίβεια οικονομολόγου στο σκάνδαλο των ομολόγων του δήμου της Νέας Υόρκης, να μεταφέρει τη μαγεία της κατασκευής και εκτόξευσης πυροτεχνημάτων. Μία ιστορία που αποτελείται από δεκάδες επί μέρους άλλες, μια σειρά από αυτόνομα μικρομυθιστορήματα. Ο Hallberg επιλέγει τον δύσκολο δρόμο και παίρνει το ρίσκο της αναλογικά αυστηρότερης κρίσης, ρίχνοντας το έργο του στην αρένα του μεγάλου αμερικανικού μυθιστορήματος. Εκεί επιθυμεί να πετύχει, ο χρόνος θα δείξει αν θα τα καταφέρει.

Παρά τη φαινομενική άνεση του συγγραφέα στην πολυσέλιδη αφήγηση, δεν θα πρέπει κανείς να υποτιμήσει την ικανότητά του να παραδώσει ένα κατανοπτό και ευκολοδιάβαστο μυθιστόρημα, παρά τις παρεκβάσεις και τις λεπτομέρειες, απαραίτητες όλες, ή οι περισσότερες τουλάχιστον, για το τελικό αποτέλεσμα, μα πιθανός σκόπελος σε κάθε άλλη περίπτωση για ένα ναυάγιο στο ακατανόητο και στο χάος.

Ένα, δεδομένης της έκτασής του, σφικτοδεμένο μυθιστόρημα, με έναν ρυθμό ολοένα εντεινόμενο, γεγονός στο οποίο, πέραν της δεδομένης αφηγηματικής ικανότητας του συγγραφέα, σημαντικό ρόλο παίζει και η σταδιακή γνωριμία του αναγνώστη με τους χαρακτήρες, τις διακριτές μορφές τους, σε μια δημοκρατική διανομή ρόλων. Μυθιστόρημα, που λόγω του όγκου του, απαιτεί από τον αναγνώστη υπομονή, διάθεση να παραμείνει για λίγο στο κωλ του σπιτιού πριν αρχίσει να περνάει στα υπόλοιπα δωμάτια, μα που είναι σίγουρο πως για την υπομονή του αυτή θα αποζημιωθεί.

Θα έπρεπε κανείς να αναφερθεί και στη σημασία της συγκεκριμένης έκδοσης στα ελληνικά, σύγχρονης σχεδόν με την αμερικανική, του πλέον αναμενόμενου βιβλίου του 2015, έκδοσης προσεγγισμένης με την υπογραφή ενός σπουδαίου μεταφραστή, του Γιώργου Κυριαζή.

Φιλοσοφικά εγκλήματα Philip Kerr
Εκδότης: Κέδρος

Βρισκόμαστε στο Λονδίνο, σε μια εποχή που οι κατά συρροήν δολοφονίες έχουν προσλάβει διαστάσεις επιδημίας, παρά τις προηγμένες μεθόδους που εφαρμόζει η κυβερνήση - ταυτοποίηση DNA, "σκανάρισμα" εγκεφάλου, ποινικό κώμα - προκειμένου να αντιμετωπίσει το φαινόμενο.

Η πρόληψη όμως του εγκλήματος αποτελεί και το άλλοθι για την επιβολή ενός αυταρχικού καθεστώτος που περιορίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στο κυνήγι των δολοφόνων, σε μια πόλη με πολλούς ικανούς ντετέκτιβ, κανείς δεν έχει αποδειχτεί πιο ικανός από την Ιζαντόρα Τζέικ Τζέικοβιτς. Ομορφη, ευφυέστατη και συνάμα σκληρή, υποκινούμενη από τους προσωπικούς της δαίμονες, η Τζέικ αναλαμβάνει να βγάλει από τη μέση έναν δολοφόνο με το κωδικό όνομα Βίτγκενσταϊν. Ο τελευταίος επιδιώκει να εξοντώσει οποιονδήποτε εμφανίζει προδιάθεση για βίαιη συμπεριφορά, ακόμα κι αν δεν έχει διαπράξει κάποιο έγκλημα. Σε μια τεχνολογικά υπερεξελιγμένη κοινωνία, παρόμοια με τη σημερινή, μία ντετέκτιβ με σιδερένια θέληση αντιμετωπίζει έναν επικίνδυνο δολοφόνο, έναν διανοούμενο ευφυή, αλλά και με ακόρεστη δίψα για φόνο.

Φιλοσοφικά εγκλήματα

Philip Kerr

Εκδότης: Κέδρος

Βρισκόμαστε στο Λονδίνο, σε μια εποχή που οι κατά συρροήν δολοφονίες έχουν προσλάβει διαστάσεις επιδημίας, παρά τις προηγμένες μεθόδους που εφαρμόζει η κυβερνήση - ταυτοποίηση DNA, "σκανάρισμα" εγκεφάλου, ποινικό κώμα - προκειμένου να αντιμετωπίσει το φαινόμενο.

Η πρόληψη όμως του εγκλήματος αποτελεί και το άλλοθι για την επιβολή ενός αυταρχικού καθεστώτος που περιορίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στο κυνήγι των δολοφόνων, σε μια πόλη με πολλούς ικανούς ντετέκτιβ, κανείς δεν έχει αποδειχτεί πιο ικανός από την Ιζαντόρα Τζέικ Τζέικοβιτς. Ομορφη, ευφυέστατη και συνάμα σκληρή, υποκινούμενη από τους προσωπικούς της δαίμονες, η Τζέικ αναλαμβάνει να βγάλει από τη μέση έναν δολοφόνο με το κωδικό όνομα Βίτγκενσταϊν. Ο τελευταίος επιδιώκει να εξοντώσει οποιονδήποτε εμφανίζει προδιάθεση για βίαιη συμπεριφορά, ακόμα κι αν δεν έχει διαπράξει κάποιο έγκλημα. Σε μια τεχνολογικά υπερεξελιγμένη κοινωνία, παρόμοια με τη σημερινή, μία ντετέκτιβ με σιδερένια θέληση αντιμετωπίζει έναν επικίνδυνο δολοφόνο, έναν διανοούμενο ευφυή, αλλά και με ακόρεστη δίψα για φόνο.

Αφανισμός

Η τριλογία της Νότιας Ζώνης - 1

Τζεφ Βάντερμιερ

Εκδότης: Καστανιώτης

Μια τετραμελής ομάδα -μια ψυχολόγος, μια βιολόγος, μια ανθρωπολόγος και μια χωρομέτρης- στέλνεται να εξερευνήσει την αποκλεισμένη, μυστηριώδη Περιοχή Χ (είναι η δωδέκατη αποστολή που αναλαμβάνει τούτη την εξερεύνηση). Εκεί, μες' στην παρθένα ερημιά, που δεν απομένουν παρά μόνο τα καλάσματα ενός εγκαταλειμμένου χωριού, τα τέσσερα μέλη βρίσκουν έναν μυστηριώδη πύργο βυθισμένο στη γη, που στους τοίχους του ξετυλίγεται μια παράξενη γραφή φτιαγμένη από μύκητες, και στην άλλη άκρη της Περιοχής Χ ένα φάρο με ίχνη, μέσα, ενός τρομερού μακελειού.

Ο Τζεφ Βάντερμιερ στον Αφανισμό (βραβευμένο με το Βραβείο Nebula το 2014), το πρώτο μυθιστόρημα της Τριλογίας της Νότιας Ζώνης, πλάθει μια εφιαλτική και συνάμα μαγευτική ιστορία επιστημονικής φαντασίας, ένα από εκείνα τα σπάνια βιβλία που εντέλει, και παρά τις όποιες ομοιότητες και αναφορές, στέκουν μόνα τους, δίχως στην πραγματικότητα να έχουν όμοιό τους.

Βιβλία

Αγκόρ

Πέλα Σουλτάτου

Εκδότης: Καστανιώτης

Ο κπουρός και η αδέσποτη γάτα, ο Αμούρ και η Σουίτι, ο καουμπού και η Φράου, η γυναίκα με το πι και ο άντρας με το γιότα, το ξωτικό του δάσους κι ο ασπρομάλλης με τα άφιλτρα, ο μπαρμπέρης, το τζιτζίκι και η ζωγράφος, ο ερωτευμένος κύριος καθηγητής, το νυχτοπούλι κι ο μαχαιροβγάλτης, η αδελφή με την πειρώτικη προφορά, το αποδνάκι με το ρομάνικο τραγούδι και ο ηλικιωμένος με τους καταρράκτες, το κλωμό πρόσωπο, ο μετανάστης από το Μπαγκλαντές. Κι ένας αόρατος βιολιστής. Μπόνους τρακ ο νεκροθάφτης Σοπενκάουερ, που συνοδεύει τον υπέργηρο ναζί στην τελευταία του κατοικία. Ένας ανομοιογενής θίασος από αφανείς ήρωες συμβιώνει στο δυστοπικό οικοσύστημα της ασθένειας και του τραύματος, συντροφιά με αδέσποτα ζώα, χρυσόψαρα, πεταλούδες, πουλιά, γάντια που χειρονομούν, ασανσέρ μαλωμένα με κάδους, καρέκλες που θέλουν να δραπετεύσουν. Οψεις της προσωπικής ιστορίας του καθηνός αποκαλύπτονται μέσα από τη σχέση με τον άλλο, σε αλληπάλληλα ντουέτα, συνθέτοντας ένα ασπρόμαυρο μουσικό παραμύθι.

Η σκιά του στρατιώτη Αντώνης Ξυραφάς
Εκδότης: Γαβριλίδης

Στον Κριμαϊκό πόλεμο, που η Αγγλία, η Γαλλία, η Οθωμανική Αυτοκρατορία και το Βασίλειο της Σαρδηνίας συγκρούονται με τις δυνάμεις της τσαρικής Ρωσίας του Νικολάου Α', ο στρατιώτης Αντρέι Νικολάγιεβ έρχεται αντιμέτωπος με έναν σχεδόν θανάσιμο τραυματισμό και τον επικείμενο θάνατό του.

Επειτα από τη σωτηρία του, την επιστροφή του στη Μόσχα σημάδεψε ένα ολότελο απρόσμενο γεγονός: Η απόλυση της σκιάς του κι έπειτα του ειδώλου του στον καθρέφτη. Νεκρός και ζωντανός μαζί, περιδιαβάζει τους δρόμους της γενέτειρας πόλης του και της ψυχρά πεφωτισμένης ζωής του. Έπειτα από πολλές περιπέτειες και εσωτερικές αναζητήσεις, στο τέλος, κατορθώνει να αγγίξει πάλι αυτό που πίστευε ότι είχε οριστικά καθεί. Πιστός του σύντροφος ο Σεργκέι Αλεξέγιεβ, που τον οδηγεί σταδιακά στη βαθύτερη συνειδητοποίηση της ανθρώπινης κατάστασης του, απομακρυνοντάς τον στο τέλος από τη θολή ανάμνηση του καταγιστικού φωτός της αιώνιας αλήθειας, η οποία διατρέχει σαν υπόγειο ποτάμι ανθρώπους και πράγματα στον συνηθισμένο κόσμο που τον περιβάλλει.

Οι διαδρομές στο internet
www.haniotika-nea.gr

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *Centaurium minus* Moench ή *Erythraea centarium* (Ερυθραία το κενταύριον - Χειρωνία το κενταύριον). Ανήκει στην οικογένεια των Γεντιανοειδών και στο γένος Ερυθραία. Φύεται σε Ευρώπη, δυτική Ασία, βόρεια Αφρική και νότιο Αμερική.

Ερυθραία το Κενταύριο

Στη χώρα μας το συναντούμε με τις ονομασίες θερμόχορτο, θερμοβότανο, φαρμακόχορτο, κινινόχορτο, άγρια κίνα, αλόη, φαρμακοκλιά, βοτάνι, Αι-Γιάννης, ριγόχορτο, θερμασοβότανο, θερμοκόρτι, φλουσκούνι, άσπρο φαρμακούλι, αλή και χόρτο του Χείρωνος. Στην Κρήτη φύεται στα Χανιά και στην πεδιάδα της Μεσσαράς.

Η Ερυθραία που φύεται στην Ευρώπη είναι ένα ετήσιο ή διετές φυτό που συναντούμε σε υγρά λιβάδια, ξέφωτα δασών και αμμώδη χώματα. Το ύψος του κυμαίνεται από 10 έως 50 εκατοστά. Ο μίσχος είναι τετράγωνος ή εξάγωνος, κοίλος όταν το φυτό μεγαλώσει και διακλαδίζεται κοντά στην κορυφή. Τα φύλλα είναι ωσειδή και φύονται σε ροζέτα. Στους μίσχους τα φύλλα είναι αντίθετα, χωρίς κοτσάνι και ωσειδή - στενόμακρα. Τα άνθη του αποτελούνται από 5 ρόδινα πέταλα στην κορυφή ενός μακριού μίσχου, και περιβάλλονται από κάλυκες που διαίρονται στη μέση του μήκους των σε 5 μακριά στενά τμήματα και φέρει 5 στήμονες με τους ευδιάκριτους ανθήρες. Τα άνθη συσσωρεύονται πολλά μαζί σε συμπαγείς ταξιανθίες.

μεγάλη υπόληψη στην Ευρώπη όπου χρησιμοποιήθηκε ως πανάκεια για όλα εκτός της διάρροιας.

Οι Bielt και Rocques την συνιστούσαν με ενθουσιασμό εναντίον των πυρετών, διαλειπόντων, περιοδικών, ελειογενών, τριταίων, τετατράιων. Την χορηγούσαν με μύρα στους αναρρωνύοντες από πυρετικά νοσήματα, στους χλωρωτικούς, στους πάσχοντες από ατονία και ανευρισμό του στομάχου, από λευκόρροια, υδρωπικία και για γενική τόνωση του οργανισμού. Θεράπευαν τους πάσχοντες από ασκαρίδες με κλύσματα με το αφέψημα του φυτού. Ο Wedelius το χρησιμοποιούσε εξωτερικώς σε καταπλάσματα κατά της αλωπεκίας, καθώς και για τη θεραπεία των συριγγωδών, των ατονικών, των χοιράδων και των σκορβουτικών ελκών.

Χρησίμευε επίσης το αφέψημα της ερυθραίας για τη βαφή των μαλλιών. Με προσθήκη στυπτηρίας έδινε κίτρινο-πράσινο ή κίτρινο-λεμονί χρώμα και με την προσθήκη θειικού σιδήρου καφέ-πρασινωπό. Ο Γερμανός βοτανολόγος S. Kneipp συνιστούσε την Ερυθραία για τη μελαγχολία ενώ στην Αίγυπτο χρησιμοποιείται εναντίον της υπέρτασης και της πέτρας των νεφρών.

Στην Κρήτη το βότανο το έλεγαν Ριγόχορτο, γιατί το χρησιμοποιούσαν κατά των ελωδών πυρετών αντί κινίνης.

Συστατικά - χαρακτήρας

Η ερυθραία έχει πικρή γεύση. Η πικρή της αξία είναι 1 προς 2000 ή 1 προς 3000. Αυτό σημαίνει ότι σε ανάλογη διάλυση ακόμη διατηρεί την πικράδα της. Οι ανθισμένες κορυφές του φυτού έχουν χρώμα κόκκινο και πικρή γεύση. Το φυτό περιέχει αρκετά πικρά γλυκοσιδία (γεντιοπικρίνη,

κενταπικρίνη, σουπταμαρίνη, γεντιοφλαβοσίδη, ερυθροκενταυρίνη), ενώσεις του νικοτινικού οξέως, ίχνη αιθέριου ελαίου, αλκαλοειδή (γεντιανίνη, γεντιανιδίνη και γεντιοφλαβίνη), φαινολικά οξέα, τριτερπένια (β-σιτοστερόλη, καμπεστερόλη, μπρασικετερόλη, στιγμαστερόλη, α και β αμρίνη, ερυθροδιόλη), κηροειδή ύλη από την οποία εξαγεται ρητινώδης ουσία (κενταυρορπίνη,) παράγωγα ξανθονίνης, σάκχαρο.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το φυτό ανθίζει από Ιούνιο έως Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα αέρια μέρη του φυτού (φύλλα, στελέχη και άνθη).

Συλλέγεται κατά την εποχή της ανθίσης, κατά προτίμηση τον Ιούλιο (όταν η ανθοφορία είναι πλήρης) και πρέπει να αποξηραίνεται αμέσως και να διπλώνεται μέσα σε χαρτιά, για να διαφυλάσσεται το χρώμα και οι ιδιότητες του βοτάνου.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Η Ερυθραία έχει τις ιδιότητες της γεντιανής και μπορεί να την αντικαταστήσει αξιόλογα. Είναι βότανο πικρό, ηπατικό, ορεκτικό, χολαγωγό, επιδρωτικό, χωνευτικό, εμετικό, αντιπυρετικό, αντισκορβουτικό, ελμινθοκτόνο και τονωτικό.

Η πικρή δράση του υποκινεί τις χωνευτικές εκκρίσεις. Η έκκριση του γαστρικού υγρού αυξάνεται μόλις ενεργεί το βότανο στις βλεννώδεις μεμβράνες του στόματος. Υποκινεί επίσης το συμπαθητικό σύστημα και την κυκλοφορία και έχει μια τονωτική επίδραση στην κυκλοφορία του αίματος. Χρησιμοποιείται ως χωνευτικό και για τόνωση του γαστρικού.

Κύρια χρησιμοποιείται σε ανορεξία όταν συνδέεται με αδυναμία συκωτιού και είναι χρήσιμο βότανο για τη δυσπεψία ανεξάρτητα της αιτίας.

Δραστηριοποιεί τους σιελογόνους αδένες, το στομάχι, τους εντερικούς αδένες ανακουφίζοντας με τον τρόπο αυτό τη δυσκοιλιότητα και τα αέρια βελτιώνοντας την πέψη. Αυτή είναι ίσως η αιτία των ευεργετικών αποτελεσμάτων που έχει γενικότερα στον οργανισμό.

Είναι ήπιο καθαρτικό και όταν λαμβάνεται μετά από τα γεύματα, είναι μια άριστη θεραπεία για την καούρα. Όπως πολλά από τα πικρά τονωτικά, είναι αποτελεσματικό στη μείωση του πυρετού. Είναι χρήσιμο σε κολίτιδα, κατασταλμένη εμμηνορροία και αναίμια.

Αν λαμβάνεται για μεγάλη χρονική περίοδο συντελεί στην απώλεια βάρους. Ισχυρό αφέψημα δρα ως εμετικό. Ισχυρό έγχυμα ως επιδρωτικό. Ελαφρύ έγχυμα ως τονωτικό.

Η λωσιόν που παρασκευάζεται από το βότανο που φύεται στην Ευρώπη, αφαιρεί από το δέρμα ατέλειες όπως φακίδες και στίγματα.

Είναι χρήσιμο σε ανθρώπους που κάνουν καθιστική ζωή και δεν γυμνάζονται.

Παρασκευή και δοσολογία

Το έγχυμα παρασκευάζεται με 1 κουταλιά σε ένα φλιτζάνι νερό για 5-10 λεπτά.

Πίνουμε ένα φλιτζάνι μισή ώρα πριν τα γεύματα. Σε βάμμα πίνουμε 1-2 ml τρεις φορές την ημέρα.

Σε δυσπεψία συνδυάζεται καλά με σπειραία, ρίζα αλθαίας και χαμομήλι. Για νευρική ανορεξία συνδυάζεται με ρίζα άρκτιου και χαμομήλι.

Εξωτερικά χρησιμοποιείται σε καταπλάσματα, πλύσεις, κλύσματα κ.λπ.

Προφυλάξεις

Η υπερδοσολογία μπορεί να προκαλέσει εμέτους και επιπλοκές. Να αποφεύγεται η χρήση στα παιδιά ενώ οι έγκυες μπορούν να χρησιμοποιούν το βότανο στη δοσολογία της ομοιοπαθητικής.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skounatsos11@gmail.com